

CARNIVAL PILGRIMS

"In an early contender for one of the best films of the year, Mika Mattila captures with stunning clarity the hubris and arrogance of human tourism. A startling and beautiful masterwork about our connection with the world."

★★★★★ - Joonatan Itkonen / TOISTO

DIRECTOR, WRITER & CINEMATOGRAPHER MIKA MATTILA EDITOR OKU NOUTILAINEN, ANDERS TEIGEN, MIKA MATTILA COMPOSER KRISTOFFER LO PRODUCER MIKA MATTILA CO-PRODUCER DAG HOEL
SOUND DESIGN JØRGEN MEYER, AUDUN KVITLAND RESTAD (AMBOLT AUDIO) IN ASSOCIATION WITH GEO TELEVISION / ARND BECKER / SIMONE THEILMANN & DR. KLAUS HOLTmann, YLE / ERKKO LYYTINEN
SUPPORTED BY SES-FINNISH FILM FOUNDATION / PEKKA UOTILA, AVER / OUTI ROOSU, NFI-NORWEGIAN FILM INSTITUTE / HELLE HANSEN, MIDTNORSK FILM, SENTER / KRISTINE ANN SKARET

AMBOLT IDEASTHETIC DHF yle ESS THE FINNISH FILM FOUNDATION avek GEO ELEVATOR NFI Norwegian Film Institute MIDTNORSK FILMSENTER KONE FOUNDATION

CARNIVAL PILGRIMS

A FEATURE DOCUMENTARY FILM BY MIKA MATTILA

LOGLINE

What makes us move? Why the restless desire to rest somewhere far away? *Carnival Pilgrims* is a cinematic reflection on the phenomena of global tourism and the perpetual desire to be somewhere else.

BASIC CONCEPT

Nomad caravans traversing boundless wastelands... Solemn pilgrim dragging a heavy cross through Via Dolorosa... Japanese couple in a hysterical frenzy at the sight of Santa Claus... Crowds struggling for a perfect selfie in front of Mona Lisa... Backpackers whispering in awe at the sight of an ancient tribal ritual...

Another day is about to begin in the theme park called the Planet Earth. Here adventures are safe, myths real, paradises earthly and the tourist is always the hero. We've all been there. Every modern person travels and we all know what tourism is all about... or do we? We are so busy dreaming about where, when & how, that we rarely ask ourselves: Why? What did all those trips do to me in the end? *Carnival Pilgrims* is an exploration on the essence of the tourist experience, a cinematic tour through some of the most iconic pilgrimage sites of the contemporary world, taking a hard look at these carousels of endless fun and ever elusive enlightenment.

Film evolves through three distinct movements: First Movement (The Hero) examining the dynamics of Romantic Journeys from the perspective of the traveller-heroes themselves. Second Movement (The Tourist) shifts focus to the masses and their feverish search for authenticity. Finally the Third Movement (The Pilgrim) juxtaposes ancient pilgrimage traditions with contemporary tourism and we come to explore the ritualistic nature of these spectacles that seem to unite the entire humankind around totems of tourism.

The film is driven forward through observational moments with various travellers, whose experiences we share for awhile, and on the other: through a more analytical, distanced point of view. Observational moments are mixed with archival footage and voices from the past, that anchor the contemporary events to socio-historical motifs, nostalgic memories and ancient myths.

TECHNICAL DETAILS

GENRE:	Feature documentary, visual essay.
RUNTIME:	87 min
SCREENING FORMAT:	DCP - 5.1 surround / ProRes422HQ / 1080P / 25 fps / 16:9
LANGUAGE:	Various languages: English, Akkadian, Romanian, Mandarin, Finnish, French, Spanish, Urdu
SUBTITLES:	English
WRITER, DIRECTOR & CAMERA:	Mika Mattila
EDITING:	Okku Nuutilainen, Anders Teigen, Mika Mattila
COMPOSER:	Kristoffer Lo
SOUND DESIGN:	Jørgen Meyer, Audun Kvitaland / Ambolt Audio
PRODUCER:	Mika Mattila / Ideasthetic llc., Finland
CO-PRODUCER:	Dag Hoel / Dag Hoel Filmproduksjon, Norway
CO-PRODUCTION BROADCASTERS:	GEO Television, RTL & YLE, Finnish Broadcasting Company
SUPPORTED BY:	Finnish Film Foundation, AVEK, Norwegian Film Institute, Midtnorsk Filmsenter, Ambolt Audio

TRAILER:

<https://vimeo.com/385308013>

WEBSITE:

[www.ideasthetic.com/carnival pilgrims](http://www.ideasthetic.com/carnival-pilgrims)

STILL IMAGES:

<https://www.chimerasfilm.com/copy-of-cp-presskit>

N
FI Norwegian Film Institute

IDEASTHETIC

MIDTNORSK
FILMSENTER

DHF ::

yle

SES THE FINNISH FILM FOUNDATION

avek

AMBOLT
AUDIO

KONE FOUNDATION

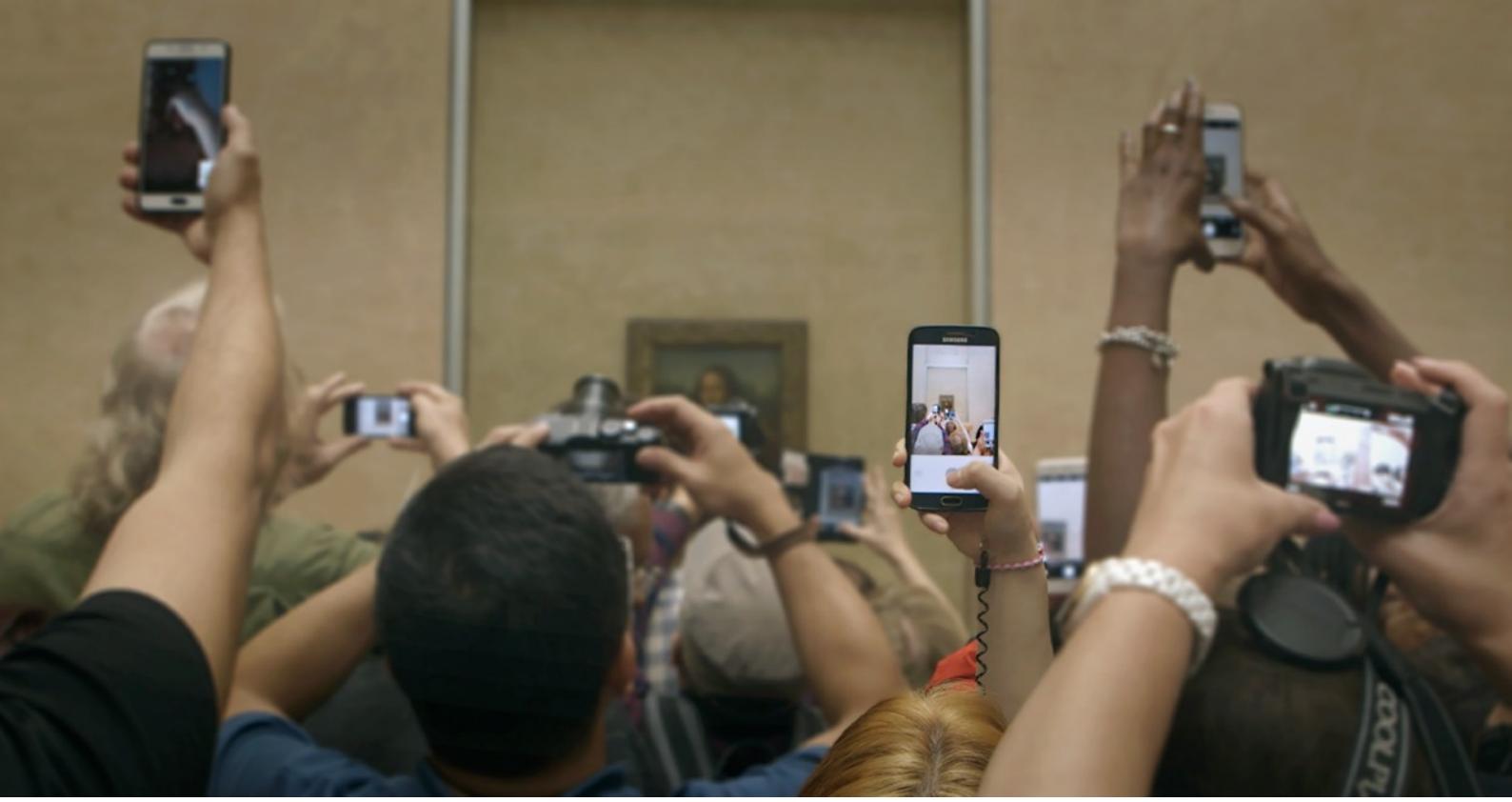
LONG SYNOPSIS

"The most fundamental human desire is not sex. It is to be somewhere else!" claims anthropologist Dean MacCannell in **The Prelude** of the film. And indeed, for eons Homo Sapiens roamed around the planet as migratory hunter gatherers, until we stopped and turned ourselves into farmers. Ever since, man has moaned about his self-inflicted imprisonment. T

The first narrative that humanity decides to pen down, tells of Gilgamesh escaping the depression in his city and embarking on a journey to the Faraway, where lies the lost secret of immortality. As we hear out the modern commuters dreaming about leaving "this life" behind and finding "something special" out there, it seems that not much has changed in 4000 years. Some of us are still dreaming of finding the immortality in such places as Jerusalem or Mecca, while others are using slightly less grandiose words for their otherworldly utopias. Many can't quite name the targets of their hazy desires, but they still know that they need to go... somewhere else. Man had settled in his cities, but his soul clearly had not quite managed to do the same.

Once travel ceased to be the core everyday experience, it turned into something special, a domain of heroes and outcasts. On the footsteps of Gilgamesh, film's **First Movement: "The Hero"**, joins us with several travellers pursuing their larger-than-life travel dreams played out in the real world: Hunting crocodiles at the last the frontierlands of Papuan jungles; Pilgrimage to Jerusalem in the footsteps of Jesus; Confronting the sublime during sunrise in Grand Canyon... The 19th century romantic spirit seems to be truly alive when we hear out tourist-heroes outlining their dreams of a perfect travel experience. As the film progresses to ever loftier heights of "authenticity" and ever more intense experiences of "living to the fullest", one might start wondering about the nature and origin of these desires. *"Are my dreams mine at all?"*: asks the Chinese traveller amidst the magical Parisian haze.

Second Movement: The Tourist, starts with the 19th century "inventor" of tourism, Thomas Cook and his passionate eulogy in praise of mass tourism. Cook sees tourism as a route to the world peace and universal brotherhood. And indeed, through Cook's ingenious "excursion system" suddenly these larger-than-life dreams are not only domain of solitary romantic heroes, but seemingly attainable for the whole of humanity! Once the gigantic cruiser ships unleash hordes of dreamers to the narrow alleyways of Venice, the paradox of the contemporary tourism however reveals itself: If everybody is entitled to take part in these elitist romances, the romantic experience is destroyed. It becomes harder and harder to maintain illusions. In the end, the only authenticity that remains, seems to be the

authentic tourism. Yet oddly enough, this does not really seem to bother travellers themselves. Most of us are in fact perfectly happy playing along with these performances of authenticity.

At this point the film also changes gears and we move away from the intimate, internal reflections that dominated the 1st Movement. We now observe the kaleidoscope of touristic spectacles, masses feverishly seeking out the fun and enlightenment around the globe. Tourist seems to be rather content with the theatre of ever-changing scenes and sensations, the constant bombardment of new experiences. In the end, what seems to be important, is not even the satisfactions found, but rather the hunt for the novelties in itself. Life becomes a series of games that one can try one after another; countries become destinations; spaces turn into backdrops; pursuit of happiness becomes an experience hunt; relations become performances.

At the end of 2nd Movement we arrive at a crowded, brutalist Mediterranean seaside resort, arguably the most scorned form of travel by the elitist romantic. Here the film again shifts its point of view. An elderly Spanish beachgoer eloquently describes the rituals of worshipping Sun, Sand & Sea as beautiful collective, spiritual experience. This leads us to the **Third Movement: The Pilgrim**. As we follow a solemn Romanian pilgrim tracing footsteps of Jesus in Jerusalem, the parallels with tourism gradually become apparent. *"I touch the Holy Land and then I bring it home! It's like child's play: God becomes something I can touch and feel."*, she ponders once her delirious procession has reached a serene end at the grave of Jesus.

The film climaxes on a montage of *Global Carnival*, where the various trips we've seen, blend to each other and the World of Tourism is shown in a singular celebration of our planet. The sceneries, traditions, ethnicities, religions, arts & cultures, all come to be seen partaking in never-ending global party, where the diversities of the World are celebrated as objects of enjoyment and veneration. One is left to wonder whether this celebration of difference, actually celebrates the difference, or does it in fact just end up trivialising it?

At the Faraway Gilgamesh did indeed find the magical plant that restores one to his youth, but on the way home, that plant was stolen by a serpent. He had to return the city without it, to face old age and death. So, once the fireworks at Disneyland and candles in Jerusalem have died out, the question remains unanswered: What was it all for? Or as Gilgamesh puts it: *"If this enterprise was never to be accomplished, oh God, why did you so stir my soul with this restless desire."*

FILMMAKER'S STATEMENT

Two decades ago, when starting an adventure in South America, I was filled with excitement in confronting an entire continent full of unexplored worlds. Such a sense of freedom, as one could go randomly where ever the moment suggested... After few months it started to dawn on me that I was not going "where ever", but was in fact following a clearly marked network of well trodden routes traversing the continent. Despite my best efforts to "explore the unknown", I kept running to the same people, whether in Macchu Picchu, or in Patagonia. Somehow my adventures were rather similar with every other explorer on this "gringo trail". And when examining little closer the dreams and ideals of "authenticity" that seemed to be driving these trips of mine, it started feel more and more that I was most excited when confronting something that matched pretty closely with some nostalgic memento from Tintin or National Geographic. Somehow I was not in charge. Around that time I started thinking about a film that could somehow deal with this gap that existed between what I had imagined of doing, and what in fact I had ended up doing.

When I tell people about the basic concept of the film, I often face a certain bafflement. Especially so, after I've explained that I'm not at all interested on the more extreme types of tourism (war, sex, shock tourism etc.), but in such commonplace phenomena like sightseeing, lying at the beach, taking selfies or visiting museums. And indeed, If you do not happen to be one of the travellers yourself, tourism is actually rather boring stuff. And this is precisely why tourism interests me: Due to its absolute banality, we all think that we know what it is all about, yet we don't. I feel that in tourism, we have a massive blind spot in relation to our self conception, a revelatory opening to the nature of contemporary experience. Tourism is a huge part of the modern way of life and travel in general is a central trait of human psyche. Yet there is surprisingly little available in terms of critical or artistic approaches to the subject matter. Travel sections are among the biggest ones in our bookshops, yet it is hard to find a single book dealing with the psychology of travel or the history of tourism. In art, tourism usually forms a backdrop for something "more serious", rarely being the focus of attention in itself. In the cases when tourism actually is the main point, the focus tends to be on the "victims" of tourism: the environmental issues, exploitation, cultural damages etc., rarely on the experience of the tourist's themselves. Yet it

is clear that tourism is something extremely important for us. Just look at the way we display our travels at the living rooms around the globe. The souvenirs are there at the pedestal of honour: right next to the crucifix, buddha, chairman Mao, wedding photos, even urns. Exactly like the pilgrims have always displayed the holy relics at their shrines.

So if it's such central aspect of our lives, why do we seem to shy away from examining our motivations to travel? Perhaps because most people do not want to see themselves as tourists? Or perhaps we just do not want to ruin our holidays. Too critical of a stance would easily destroy the illusions at these "theatres of authenticity", so even the most critical minds tend to loosen up when it comes to their holidays. Or perhaps our lack of introspection in relation to our travel, has something to do with the childlike, playful nature of these ritual journeys? Tourism might be one of the last areas in our lives, where there seems to be hardly any room for irony. We still tend to take seriously our romantic ideals when it comes to our travels. In *Carnival Pilgrims* I see a unique opportunity to probe into subject matter that is utterly familiar, yet suspiciously unexplored.

CONCEPTUAL BACKGROUND - TOURISM AS RITUAL

Carnival Pilgrims is an examination of a vast subject matter that defies any easy explanation. The more I've examined the behaviour of the tourists, the more it shows itself as a kind of a ritual, a set of secular rites for modernity's ideals. Thus the ritual - and by extension the sacred - becomes the key foundational concept, from which the aesthetic approach for the film was derived.

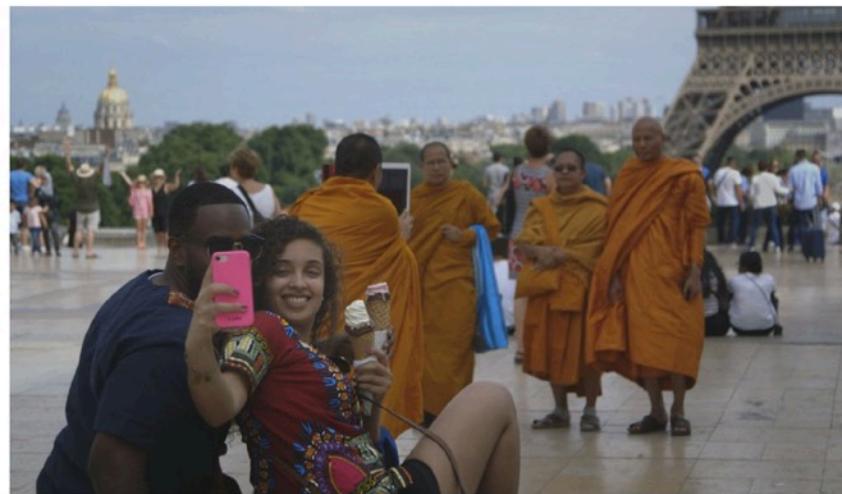
Ritual is an eternal and cyclical re-enactment of a myth, timeless and spaceless pattern that can be evoked anywhere and at any time. *Carnival Pilgrims* is therefore in some sense a film about a fixed patterns, ritual performances. Consequently there is no real temporal development for the characters within the film. Audience should get a feeling that these rituals of travel happen in the same way, again and again; day after day; trip after trip.... There is anticipation and excitement of course, but no real surprises, no real turning points nor any dramatic tensions. Whatever drama there is, it is just a kind of theatrical play. Deep down, all participants probably also are aware of this

So, just like a carousel ride, these touristic rituals can be repeated endlessly with more or less expected results. We do not want to get too invested in the individual characters and their idiosyncrasies. Rather the film tries to transcend into the realm of universality of the ritual patterns themselves. Attempt is to capture the nature of the “sacred” dynamics that operates behind the seeming frivolity of the touristic rites. On the other hand, a rite of passage can be a deeply transformative, personal experience. Therefore this personal, individual point of view cannot be overlooked either, so the film tries to find a balance between portrayal of intimate and general perspectives.

Memory and sense of time, is another important theme that carries through film. Via use of archival footage, old phonograph recordings, quotes from the past, classical paintings, etc. the film attempts to evoke the deep sense of historical and mythological weight that still today influences these seemingly superficial tourist rites. The use of these “voices of the past” also aims at creating a stronger sense of timelessness, or rather simultaneity of ages present in these ritual spaces. Travel in space also means travel in time: an attempt to relive some mythical golden age, pastoral idyll, Belle Epoque, pristine state of natural bliss... childhood. A moment of timeless innocence outside the relentless passage of time.

One should however be careful not to overtly emphasise the theoretical schemes working behind the film. The historical or sociological arguments that influence the films premise are always suggestive, rather than laid out in open. At no point it is the intention to teach the audience about the historical or sociological developments, nor to explain anything. Filmmaker may have his schemas and ideas that drive his curiosity, but the audiences should be able to develop their own stances as well. The film aims to create a experiential space that helps to reflect on these issues, without restricting the thinking too much.

IN CINEMAS

DOCPOINT 2020: CARNIVAL PILGRIMS

by Joonatan Itkonen | 21/01/2020 | 0 comment

This is us.

In an early contender for one of the best films of the year, Mika Mattila captures with stunning clarity the hubris and arrogance of human tourism. Documenting the herd-like patterns of tourists in multiple countries, Mattila has created a stunning portrait about our disconnect with other cultures even at the height of global tourism.

Combining staged narratives with fly-on-the-wall observations, Mattila's rumination on our inherent desire to travel is juxtaposed brilliantly with the darker aspects that travel brings. Through visual storytelling it brings us from ancient history to present day, connecting past naivety with crass commercialism today.

A single arresting and terrifying image early on captures the terror of mass tourism. The idyllic existence of Venice is interrupted by a cruise liner rumbling into port. Its massive hull looming over natural beauty as the masses gawk at the locals from their elevated deck.

Split between monologues and visual essays, CARNIVAL PILGRIMS is at its best in silent judgement, slyly highlighting the noxious nature of modern day tourism. Some scenes feel staged and are less effective, even as they try to underline what becomes apparent through silent observation. This isn't a long film, yet it feels massive in scope. Mattila has traversed the globe in an effort to capture events from North America to the Nepal. Connected through three movements, CARNIVAL PILGRIMS creates an emotional bridge throughout history that transcends exposition. Poetic motion through space and time allows us to understand our effect on this earth and other cultures. More esoteric moments combined with narration from the epic of Gilgamesh reach the highs of Godfrey Reggio's brilliant KOYANISQATSI.

In just ninety minutes, Mattila takes us from indescribable beauty to horrific depths of consumer migration.

The visits range from harmless to painfully disturbing. Japanese tourists visit Santa and marvel at the fiction with childlike innocence. Elsewhere rich westerners dip their toes into poverty-ridden villages to experience "true paradise" for fifteen minutes. As natives pose in silence, wealthy tourists photograph them like animals to bring back tales of exotic savages. It is enough to put you off from traveling for good.

Colonization never ended, it was just rebranded.

We become voyeurs of the earth. Commodifying natural beauty in a perverse act to make exploration binary. This place is hip this year, we should go like all the others. We no longer experience things, only document it for brief moments on Instagram.

Tourism, at its heart, is the practise of inequality.

Watching people meticulously pose for cameras fictionalizing their experiences in the face of natural beauty is a sobering experience. There's bleak humor to be found in seeing tourists line up to experience something that's been branded unique. At the Louvre, a bored tourist offhandedly remarks how they've had to come here because others do the same; in Jerusalem, dozens halfheartedly listen as a tour guide drones about the recreation of the childhood home of Jesus Christ; in Nepal, a group of teenagers sit through religious ceremonies because that's what they've come to expect from pop-culture.

What began as a notion to understand the world has become ruined by our own complacency and laziness. At each location people proclaim their change for the better. Declaring that this spiritual experience touched them deeply, yet year after year the world remains unchanged. As tourists we deny ourselves the chance to grow by clinging on to packaged experiences.

Mattila's film is both a mirror and a shining light on our biggest faults. Always dispassionate yet not unkind. There is a deep understanding that within the capitalist poison there are those that seek purpose and connection. It asks us to consider the cost of modern day travel, and the global sacrifice for personal happiness.

Connecting to the epic of Gilgamesh, CARNIVAL PILGRIMS shows our repetition of history even as we brand ourselves as pioneers.

All of this has happened before.

We truly are locusts.

A startling and beautiful masterwork about our connection with the world. CARNIVAL PILGRIMS is essential viewing for everyone, everywhere.

GEO Television

Unser Sender für Dokumentarfilme

Wenn Reisen zur spirituellen Erfahrung wird: Pilger in Jerusalem

FERNWEH

Reisen als Ritual

»Reiseziel: Woanders« ergründet, warum es Menschen fortzieht. GEO Television zeigt die Deutschlandpremiere am 15. Juni um 20.15 Uhr

Die Corona-Krise zwingt uns zum Stillstand, doch viele von uns sehnen sich nach der Ferne. Ob als Individualreisender, Massentourist oder Pilger: „Das grundlegendste menschliche Bedürfnis ist der Wunsch, woanders zu sein“, so der finnische Regisseur Mika Mattila.

In seinem dokumentarischen Filmessay begleitet er Reisende, die von ihren Beweggründen erzählen. Sie suchen in der Wildnis des Amazonas Ursprünglichkeit, im Himalaya spirituelle Erkenntnis, in den Metropolen Europas Postkartenmotive oder ein besseres Leben.

GEO Television erkannte in Mika Mattilas Ideen schnell das Potenzial für eine ganz besondere Dokumentation – und entschloss sich, den Film mitzuproduzieren.

Pilgerreise oder Massentourismus: „Reisen ist ein Ritual“, sagt Mattila. Ihn selbst zog es mit Mitte 20 als „Abenteurer“ nach Patagonien, wo er überall auf *backpackers* traf. Seitdem interessiert ihn „der Kontrast zwischen dem Selbstbild und der Erkenntnis, zu sein wie alle anderen“.

Im Lockdown verlangen wir mehr denn je nach Bewegung. „Aber das Reisen in ferne Länder dürfte danach schwieriger werden“, sagt Mattila. So werde es vielleicht wieder zu etwas Besonderem.

Der von GEO Television koproduzierte Film ist ab dem 15. Juni einen Monat lang kostenlos online zu sehen: www.geo.de/woanders

GEO Television, der Sender von GEO, ist über die Deutsche Telekom (Entertain), Vodafone (Giga TV) und Amazon (Prime) zu empfangen. Mehr Infos unter: www.geo-television.de

TV-HIGHLIGHTS IM MAI / JUNI

Drei Premieren

Nicht verpassen: Tierfilme über den besten Freund des Menschen, über die lange Odyssee der Wale und über Katz-und-Maus-Spiele

↓ 26. Mai, 20.15 Uhr

Hunde – die treuen Gefährten

Seit mehr als 30 000 Jahren leben wir zusammen, wir hängen an ihnen und sie an uns. Die Welt, gesehen durch die Augen des Mischlings Gabin.

↓ 29. Mai, 20.15 Uhr

Die große Reise der Buckelwale

Ein Wal erblickt vor Kolumbien das Licht der Welt – die er nun mit seiner Mutter auf einer abenteuerlichen Reise umrunden wird.

↑ 6. Juni, 20.15 Uhr

Von Katze und Maus – das ewige Duell

Der Kater Marcel und die Käfigmaus Canaille machen ein Ferienhaus unsicher – Tom & Jerry lassen grüßen.

INTERVIEW MIKA MATTILA

„Das Reisen wird wieder zu etwas Besonderem“

Der Film „Reiseziel: Woanders“ ergründet, warum es Menschen in die Ferne zieht. Wir haben mit Regisseur Mika Mattila über das Reisen und die Auswirkungen der Corona-Krise gesprochen

Autor/-in: Tobias Bug

Foto: Milla-Karina Oja

Der finnische Regisseur Mika Mattila hat Menschen auf ihren Reisen begleitet, um zu ergründen, warum Menschen in die Ferne ziehen

1 of 5

19/08/2020, 19.01

Milliarden weltweite Reiseankünfte – Rekord! In der Pause sind wir gezwungen, nachzudenken: Warum reisen wir? Wie reisen wir? Zu welchen Kosten? Kurzum: Werden wir so reisen wie bis Februar 2020 oder passen wir uns an?

Welche Antworten haben Sie auf diese Fragen?

Für mich waren diese Fragen am Anfang des Films motivierend, jetzt umso mehr. Ich beantworte sie aber nicht, sondern ergründe, beleuchtet Aspekte der Antworten. Mein Film könnte für Freizeitreisende ein Spiegel sein: Um auf die Dynamik ihrer Träume und Sehnsüchte zu blicken, von denen die Tourismusindustrie lebte – bevor alles zum Stillstand kam.

Können und wollen wir uns Fernflüge noch leisten?

Selbst wenn wir es wollten, stellt sich die Kostenfrage. Entscheidend wird sein, wie Wirtschaft und Gesellschaften diese Krise überstehen. Um das klarzustellen: Es schien zuletzt so, als sei jeder auf Weltreise, aber die war ein Privileg einer kleinen, wenn auch wachsenden Minderheit, die zufällig über die richtige Art von Reisepass und das nötige Geld verfügte. Ärmere Menschen reisten ebenfalls, etwa auf den alten Pilgerroute in Indien, Afrika oder Tibet.

Für Sie ist das Reisen ein uraltes Ritual. Wie werden wir nach dem Lockdown Urlaub machen?

Das hängt in erster Linie davon ab, wie lange die Krise andauert. Wenn es nur einige Monate sind, wird sich nicht viel verändern, denke ich. Die Leute werden wieder zur Arbeit gehen und auch wieder reisen. Aber wenn sie mehr als ein Jahr lang dauert, wird sich die ganze Tourismusindustrie verändern. Reisebüros und Fluglinien werden pleite gehen. Damit wird sich auch unsere Art Urlaub zu machen verändern. Beschränkungen machen das Reisen wieder zu etwas Besonderem. Und der Urlaub im eigenen Land oder bei den Nachbarn wird attraktiver.

Innereuropäische Urlaube sind ab Mitte Juni möglich. Die gebeutelte Tourismusbranche wird kontinental wiederbelebt.

Das lokale, langsame, längere Reisen war schon in den vergangenen Jahren im Aufschwung, den verstärkt Covid-19 nun. Der billige Jahresurlaub von Helsinki nach Phuket erscheint weniger verlockend. Die Menschen werden sich eher lokal bewegen und gleichzeitig globaler denken. Nichts hat die Menschheit so sehr geeinigt wie Covid-19, deshalb beschleunigte diese Krise in gewisser Weise auch das Gefühl einer globalen Identität. Andererseits stärkt sie nationalistische Ideen und lokale Lösungen. Eine interessante Mischung.

Die Krise trifft die globalisierte Welt hart. Wie geht es weiter?

Da unsere Lebensweise in multikulturellen Metropolen immer mobiler und internationaler geworden ist, gibt es vielleicht in Zukunft weniger Grund zu reisen. Mit dem Internet steht uns die Welt zur Verfügung. Wenn Sie zufällig in Berlin Kreuzberg oder New York Williamsburg leben, sind die Weltwunder in vielerlei Hinsicht bereits um Sie herum. Das tägliche Leben ist so perspektivreich geworden, und alles ist ständig in Bewegung – ob wir nun reisen oder nicht. Die Alltags Erfahrung beginnt in gewisser Weise dem Nomadenleben zu ähneln. Wenn diese Trends zur „Altagsmobilität“ anhalten, dann brauchen wir vielleicht auch keine Rituale mehr, um unsere Dosis „Woanders“ zu bekommen.

Wie reisen die Finnen?

In meiner Kindheit war es undenkbar, ferne Länder wie China zu besuchen. Das war sehr teuer, doch wurde immer günstiger. In letzter Zeit konnten es sich sogar Studenten oder arbeitslose Hippies in Finnland leisten, sechs Monate Urlaub in Indien oder Indonesien zu machen. Ich kenne keinen einzigen Menschen in Finnland, der nicht mehr oder minder regelmäßig verreist. Viele sind mehrmals im Jahr im Ausland.

Eine sehr mobile Gesellschaft.

3 of 5

19/08/2020, 19.01

In „Reiseziel: Woanders“ gehen sie der Frage nach, warum wir reisen. Wie kamen Sie auf die Idee?

Die Idee für den Film kam mir schon vor 20 Jahren. Damals bin ich für einige Monate durch Südamerika gereist. Einige Zeit war ich in Patagonien, danach in Bolivien. Überall habe ich die gleichen Backpacker aus Europa und Amerika getroffen. Ich wollte ein Abenteurer sein, war aber ein Tourist wie jeder andere. Mein Selbstbild entsprach nicht der Realität. Diese Erkenntnis beschäftigte mich. Ich wollte mehr darüber wissen. Also begann ich auf den Reisen für meinen Film „Chimeras“ vor einigen Jahren, Aufnahmen von Touristen zu sammeln, sie zu begleiten und zu interviewen.

Sie begleiten Pilger, Flüchtlinge und Reisende im Disneyland. Wie haben sie ihre Protagonisten ausgewählt?

Wenn ich interessante Menschen traf, begleitete ich sie. Im Film wollte ich den Einzelnen aber nicht zu viel Raum gewähren. Denn wenn jemand zu viel Szenentext bekommt, wird seine Persönlichkeit interessanter als die Geschichte. Ich wollte objektiv bleiben. Deswegen springe ich im Film von Person zu Person.

Sie begleiten Touristen aus der ganzen Welt. Welche Gemeinsamkeit haben sie alle?

Alle Reisenden sind unterschiedlich. Was sie verbindet ist ihr Ritual – die Reise. Ich behandle zuerst ihre individuellen Reiseträume, die aber elitär sind. Der Massentourismus ist nicht nachhaltig, aber Flugzeuge und Kreuzfahrtschiffe haben das Reisen demokratisiert und es allen zugänglich gemacht.

Die Reise als Ritual. Wie kamen Sie darauf?

Ich wollte etwas über die Geschichte des Tourismus und über seine sozialen Aspekte herausfinden. Also ging ich in eine Buchhandlung. Die Reiseabteilung war voll mit Reiseführern und Büchern über die schönsten Destinationen. Aber es gab kein einziges Buch über die Geschichte oder die Psychologie des Tourismus, keinen analytischen Ansatz. Deswegen begann ich, mit Wissenschaftlern zu sprechen. Dem Ritual der Reisenden gingen auch schon Jesus Christus oder Christoph Kolumbus nach.

Und woher kommt unsere Reiselust?

„Das grundlegendste menschliche Bedürfnis ist nicht Sex. Es ist der Wunsch, woanders zu sein“, sagte mir ein Anthropologe. Der Grund: Unsere Vorfahren waren Nomaden, sie zogen von Ort zu Ort. Als die Menschen sesshaft wurden, unterdrückten sie den Wunsch, in Bewegung zu bleiben und stets weiterzuziehen. Deswegen sehnen wir uns nach der Ferne, deswegen reisen wir.

Auch Gilgamesch, der sumerische Held, zog in die Ferne. Er suchte und fand das Kraut der ewigen Jugend, kehrte aber mit leeren Händen heim. Warum erzählen Sie im Film seine Geschichte?

Der Epos Gilgamesch ist ein Symbol. Ich finde nicht, dass er mit leeren Händen in die Heimat zurückkehrte. Denn die ewige Jugend war seine Reise. Die kann er nicht mit nach Hause bringen. Für uns Menschen ist der nomadische Lebensstil die ewige Jugend. In unseren Städten haben wir sie vergessen, aber wenn wir losziehen und reisen, können wir sie wiederfinden.

Menschenmassen, Pilgerströme, Kreuzfahrtschiffe: In der Corona-Krise erscheinen die Bilder Ihres Films wie aus einer anderen Zeit. Was bedeutet die momentane Lage für Ihren Film?

Ich bin nicht sicher. Vielleicht sind diese Bilder plötzlich ein Relikt einer vergangenen Lebensweise? Oder sie werden ein Reiseversatz? 2019 könnte das letzte Jahr des „goldenen Zeitalters des Reisens“ sein, der Höhepunkt des globalen Tourismus. Vielleicht gibt es kein Zurück mehr zu Billigflügen und dem fast unbegrenzten Gefühl der Freiheit, dorthin zu gehen, wohin man will und wann man will. Auch vor Corona hatten immer mehr Leute Vorbehalte gegenüber dem Fliegen, viele schränkten ihre Reisen ein. Trotzdem gab es 2019 mehr als 1,4

Es gibt aber einen Gegenentwurf bei den Hipstern seit einigen Jahren. Die traditionelle öffentliche Saunakultur, der Skilanglauf, die altmündische Hausmannskost und viele andere Aspekte der finnischen Traditionen, die schon irgendwie „uncool“ geworden waren, kamen in den letzten Jahren plötzlich richtig in Mode. Viele lokale, alltägliche Dinge wurden wiederbelebt und sind zu einem wesentlichen Aspekt der urbanen Coolness unter kosmopolitischen Hipstern geworden.

ILPO HIRVONEN

Taltioidun todellisuuden spektaakkelia

19. Helsingin dokumenttielokuvafestivaali DocPoint

Dokumenttielokuvia tehdään, katsotaan ja arviodaan usein retorisesta, jopa poliittisesta näkökulmasta. Suurieleisimillään niiden halutaan muuttavan maailmaa. Henkilökeskeisiin tarinoihin sidottuina ajankohtaiset aiheet tuntuvat saavan vetovoimansa ja painoarvonsa osana aktivismia lähettyvästä poliittisesta orientoitunutta diskurssia. Kohta toisia pyöreitään viettävän Helsingin dokumenttielokuvafestivaali DocPointin tämän vuoden ohjelmistoon mahtui komeita esimerkkejä poliittisesta elokuvasta, joka pyrkii ravistelemaan nykymaailmaa ja muuttamaan sen suuntaa.

L auren Greenfieldin viihdyttävä ja nokkelasti rakennettu *The Kingmaker* (2019), pirstaleinen muotokuva Filippiinien entisen diktaattorin vaikutusvaltaisesta lesskestä Imelda Marcosista, iskeytty valkokankaalle kuin varoituksesta populisteja pullollaan olevalle maailmalle. Varoittavaksi esimerkiksi syvästi tulehtuneesta yhteiskunnasta kävi myös festivaalin ehdottomasti parhaampi elokuviin lukeutunut *Collective* (2019, Colectiv). Alexander Nanaun ohjaama havaintodokumentti etenee jännityselokuvan intensiteetillä kuvatessaan vuonna 2015 tapahtunutta, 64 ihmishenkää maksanutta bukarestilaisen Colectiv-yökerhon tulipaloa ja sitä seurannutta poliittista valtapeliä. Tutkivien toimitajien taistelu tuulimyllyjä vastaan läpeensä korruptoituneessa Romanialla salpaa hengen.

DocPointin iranilaisen retrospektiivivieraan Mehrdad Oskouein koko tuotanto näyttää avunhuutona maailmalle. Omien sanojensa mukaan Oskouei haluaa antaa äänensä niille, joilla sitä ei ole – Iranin tapauksessa erityisesti naisille. Ohjaajan uusin elokuva *Sunless Shadows* (2019) on tylyn kaunistelemanon katsaus elämänsä miehet surmanneista naisista, jotka istuvat tuomioitaan parodoksaalisesti turvaa tuovien kaltereiden takana. Vankila on ilmeinen metafora naisten rajatulle elintilalle iranilaisessa yhteiskunnassa.

Oskouein poleemisten elokuvien vastapainoksi ohjelmistosta ainakin itselleni virkistäviltä tuntuivat sellaiset dokumenttielokuvat, joiden retoriisuus on vaikeammin hahmotettavissa. Ne epäilemättä haluavat sanoa jotakin tästä maailmasta, mutta sanotun merkitys on luonteeltaan avoimempaa. Kokonaisuudessaan festivaaleilla esitetyt chileläisen Patricio Guzmánin elokuvatrilogia toimikin tässä mielessä eräänlaisena vastinparina Oskouein aktivistihenkiselle suorapuheisuudelle. Guzmánin

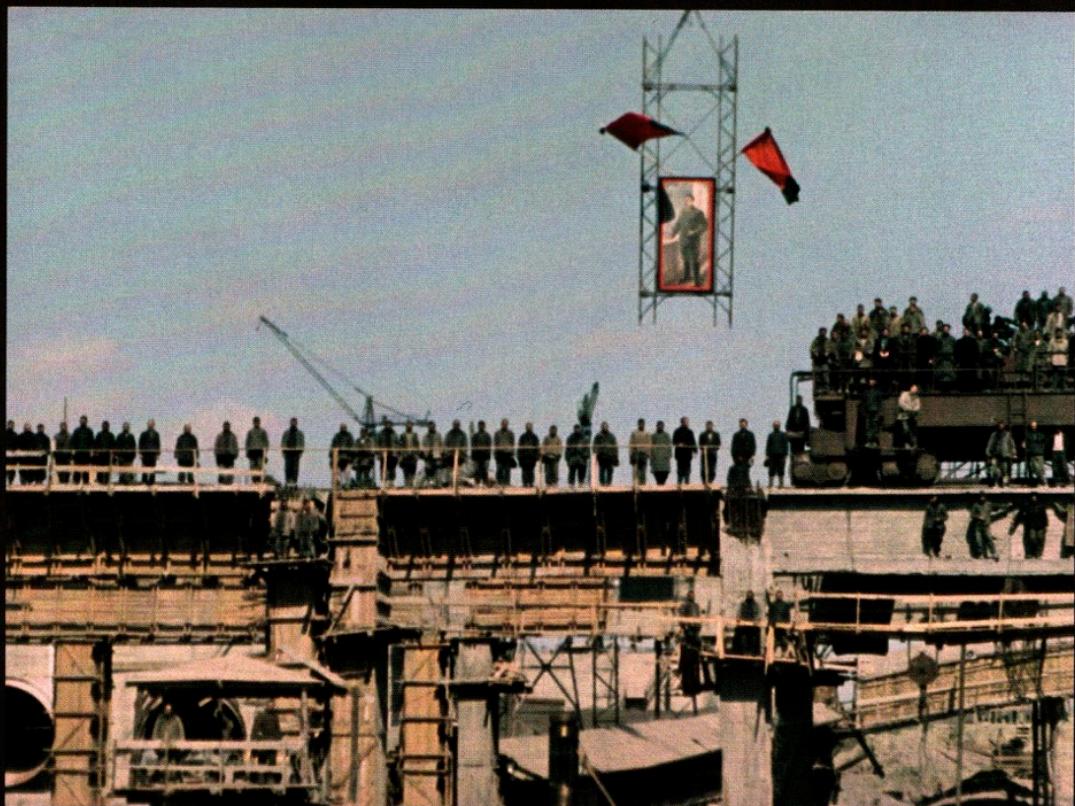
elokuvien *Nostalgia for the Light* (*Nostalgia de la luz*, 2010), *The Pearl Button* (*El botón de nácar*, 2015) ja *The Cordillera of Dreams* (*La cordillère des songes*, 2019) visuaaliset metaforat eivät usein ole kovin selviä. Silti niiden voiman – joka on myös ehdottomasti poliittista – tuntee sydämen aaltopituuksilla. Trilogian ensimmäisessä osassa Guzmán kuljettaa kiehtovasti rinnakkain kahta erillistä tarinaa: ulkoavaruutta tutkivia tähtitieteilijöitä ja Pinochetin kaudella lapsensa kadottaneita äitejä, joista molemmat jatkavat loputtomalta tuntuvala etsintäänsä. Kaikkea yhdistää Guzmánin lapsuudestaan muistama Saksasta Chileen tuotu teleskooppi, josta voi kuvitella avautuvan näkymää epätarkasti hahmortuviihin utopioihin.

Henkilökultin spektaakkeli

Guzmánilla on sellaista spektaakkelin tajua, jota harvemmin pääsee todistamaan dokumenttielokuvissa. Spektaakkelilla viitataan yleensä näyttävyyteen ja mahdaviin puitteisiin, joita on ainakin filosofi Guy Debordin jälkeen totuttu lähestymään kriittisesti. Spektaakkelit voivat hallita ja sokaista, tukahduttaa tulehtuneen yhteiskunnan vastustajia. Greenfieldin *The Kingmakerissa* spektaakkelimalaisuutta nähdään nimenomaan elokuvan kritisoimassa nimihenkilössä. Imelda Marcosin absurdin projekti Afrikasta ostettujen villieläinten paratiisin perustamiseksi valtionsa pienelle saarelle on vain yksi monista Marcosien aikakauden surullisista tosielämän spektaakkeleista. Myös Nanaun *Collective* havaitsee poliittista spektaakkelia ihmisten tragediassa ja valtion yrityksissä piilotella totuutta.

The Kingmaker ja *Collective* eivät kuitenkaan itsestään ole spektaakkelia. Ne kritisoivat kuvaamiensa yhteiskuntien esittämää poliittista teatteria. Tällainen

elokuva

painotus on ymmärrettävästi varsin tavallista dokumenttielokuvissa. Ne pyrkivät usein rakaan ja läpinäkyvään kerrontaan. Sisällön annetaan puhua puolestaan. Oma silmäni kuitenkin osui tänä vuonna sellaisiin elokuviin, jotka tekivät muodostaa spektaakkelia. Niiden retoriisuus on epätkempää; sisältö pääsee ääneen vasta osana muotoa.

Neuvostoliitossa 60-luvulla syntyneen ukrainalaisen Sergei Loznitsan uusin dokumenttielokuva on harrasta spektaakkelia. Ohjaajan yli kaksituntinen *State Funeral* (Gosudarstvennyye pokhorony, 2019) koostuu yksinomaan Neuvostoliiton orkestroimasta virallisesta kuvamateriaalista Josif Stalinin hautajaisista. Kompliaatioelokuvan lajityyppiin kuuluva dokumentti ei hätkähdyttävästi tarjoa historiallista kontekstia tälle kuvamateriaaliille. *State Funeral* ei sisällä minkäänlaista komentoivaa voice-overia. Siinä ei nähdä puhuvia päättä kertomassa hautajaisista eikä ympäröivistä epävirallisista tapahtumista. Mellakoita ja ihmisiä jalkoihin liiskaantuneita ihmisiä ei havaita. Suunvuoron antaminen jo kaatuneen diktatuurin omille kuville tuntuu hämmästävältä ja herättää mielenkiintoisia kysymyksiä dokumenttielokuvan retoriisuudesta.

Loznitsan pitkä elokuva etenee kronologisesti, mutta sen jaksot ovat kestolaataan niin venytettyjä, ettei katsoja välttämättä pane kronologiaa edes merkille. Elokuvaa alkaa kuvilla, joissa Stalinin ruumista kannetaan am-

mattiliittojen taloon julkista hautajaisseremoniaa varten. Kansanvaellusta edeltää pitkähkö jakso, jossa neuvostokansalaiset eri puolilta maata kuulevat suru-uutiset. Hiljaisissa hetkissä lumisilla seuduilla ällistyneet ihmiset tuijottavat ylös päin Stalinin kuolemasta tiedottavia kaiuttimia kohti. Surun kiirityä kulovalkean lailla halki Neuvostomaan kansa lähee pyhiinvaellukselle Moskovaan. Loppumattomalta tuntuvassa jaksossa ihmiset saapuvat pitkinä jonoina ammattiliittojen talolle katsomaan me-nehtinyttä johtajaansa. Hautajaivieraat vaappuvat hiljaa talon tummassa salissa. He ovat vakavia, jotkut heistä itkevät, toiset vain tuijottavat eteenpäin. He eivät puhu toisilleen. Pitkäveteinen, aavemainen jakso lumoaa melenkolisella absurdiodellaan. Kuvia katsellessa tulee ajatteleksi, ettei näitä ihmisiä, tuota palvottua ruumista, tuota henkilökulttia, tuota valtiota, eikä tuota tilaa sellaisena enää ole.

Kun pitkäpiimäinen ja hypnoottiselta tuntuva hautajaismarssi päätyy, seuraava päivä alkaa johtajansa menettäneen valtionjohdon puheilla. Malenkov, Molotov, Berija ja Hruštšev ylistävät kukin vuorollaan edesmenyttä hirmuhallitsijaa. Puheet tuntuvat vain kaikuvan surukansan askelten laille. Puheiden sanat käännetään *State Funeral*in tekstityyksessä, mutta ne eivät jätä muisitjälkeä. Ne vain jäävät leijailemaan merkitykseltään epäselvinä kiellessinä yksikköinä. Seuraa huikea jakso, joka rinnastuu elokuvan alun suru-uutisten vastaanottoon:

koko kansan hiljainen hetki, joka pysäyttää Neuvostoliiton lännestä itään. Rekka seisoo tiellä ja kuski sen vierellä. Itävänäläiset kyläläiset tuijottavat tyhjyteen. Työt on keskeytetty.

Viimein *State Funeral* huipentuu bravuuriotokseensa, jossa suurta maalausta Stalinista kannetaan nosturilla moskovaisten kattojen yllä. Nosturin narina täyttää äänettömän tilan kuin hautajaismarssin jalkisoitto. Lopulta nosturia käytäneet työläiset ottavat lakit kouriinsa ja astuvat ulos. Lozniča leikkää mustaan tyhjyteen ja päättää jakson suureen pamaukseen. Hautajaiset ovat päättynneet. Epilogissa elegisen ja ironisen sävyn ristiriita kulminoituu, kun elokuva päättyy lyhyeen jaksoon johajan muistoksi tuoduista kuvista ja kukista Moskovan kaduilla Matvei Blanterin laulaessa ääniraidalla surumielistä kehtolaulua.

Vasta kaiken tämän jälkeen Lozniča tarjoaa jonkinlaista historiallista kontekstia esittämilleen kuville. Täydessä hiljaisuudessa mustalle taustalle ilmestyy punaista tekstiä, joka kertoo tosiasiat: Stalin on vastuussa miljoonien ihmisten kuolemista, ja hänen henkilökulttinsa alkoi horjua jo vajaaan kymmenen vuoden päästä näistä valtion hautajaismäistä. Vaikka kontekstoivaa loppukeksiä voi pitää moralisesti välttämättömänä eleenä, mietin itse sitä lukiesani, kuinka vähän sen puute lopulta muuttaisi Lozničan elokuvaan. Pelkistä Neuvostoliiton virallisista kuvistakin koostuvana *State Funeral* tuntuu nimenomaan henkilökulttin läpäisemän diktatuurin kritiikiltä.

Kriittiys muodostuu monista osista. Ensinnäkin elokuvassa mustavalkoinen ja värikuva vaihtelevat jatkuvasti, mikä saa kiinnittämään huomiota kuvamateriaaliin ja sen keinotekoisuuteen, sekä ajoittain siihen, miten uskomaton on, että tästä historiallisesta tapahtumasta on näin paljon hyvin säilynyttä materiaalia. Hehkuva väri tuntuu ihmeelliseltä jopa digitaalisessa formaatissa, jossa *State Funeral* esitetään. Toiseksi elokuva on täynnä hiljaisia hetkiä, joista välittyy vaikutelma tavallisista ihmisiä, joiden elämän arki on keskeytetty. On vaikea olla miettimättä poliittista spektaakkelia, johon yksilöt alistettiin. Katsoja tietää, ettei nähty voi olla koko totuus historiasta.

Ylipäättää elokuvan hiljaisuus antaa ajanlaisille ja tunteille. Kun oikeita itkeviä tai tyhjään tuijottavia ihmisiä katsoo kiertämässä yhtä salia reilun puolen tunnin ajan, mieleen tulee väkisinkin jokin Beckettin tai Ionescon näytelmä. Neuvostoliiton johto tuskin olisi järjestänyt kuvamateriaaliaan tällä tavalla. Absurdeihin mittasuhteisiin asti venytetty pituus onkin avain *State Funeral*n kriittiseen diskurssiin. Keston keinoin elokuvassa syntyy etäisyys todellisuuden ja järjestetyt spektaakkelin välille. Malenkov ja Molotov voivat pitää puheitaan kansalle, mutta etäältä kuvatut otokset, jotka kestäävät pitkään jo venytetyssä hautajaissattueessa, saavat heidän sanansa kaikumaan semantisessa tyhjiössä. Siinä missä Leni Riefenstahlin *Tahdon riemuvoitto* (Triumph des Willens, 1935) asettaa NSDAP:n puoluejohtajien puheet jumalalliseen valoon muun kuvamateriaalin tukiessa heidän ideologista viestään, Lozničan *State Funeral* saa

komunistijohdon puheet tuntumaan parhaimmillaan naurettavilta tai surullisilta.

Lozniča päätyy sinäsä tekemään samaa kuin Greenfield *The Kingmakerissa* tai Nanau *Collectivessa*, mutta Lozniča ei vain ota kritisointansa yhteiskuntaan etäisyyttä yhtä eksplisiittisesti. Hän kritisoi spektaakkelia spektaakkelilla. Kun etäisyys on hämärämmin muodostuvaa ja sanottavuus epämääräisempää, sen merkityksellisyystä tulee jotenkin myös puhuttelevampaa, haastavampaa ja vaivaavampaa. *State Funeral*n viipyilevä ja pitkäpiimäinen arkistomateriaalin spektaakkeli – ja siitä syntyvä kriittinen diskurssi – on vailla vertaansa.

Turismi spektaakkelina

Vaikka *State Funeral* retorisus on vaikeasti hahmotettavissa, se on kuitenkin helposti koettavissa. Sen tuntuu, mutta sitä voi olla vaikea välittömästi kuvata. Sen sijaan DocPointin suurimpiin yllättäjiin kuuluva, maailmanensi-iltansa festivaaleilla saanut Mika Mattilan *Carnival Pilgrims* (2020) on vielä avoimempi tapaus. Intertekstuaalisia viittaustia *Gilgameš*-eepokseen hyödyntävä esee-elokuva turismista tutkii sitä, mitä Mattila kuvaa ihmisen perustavanlaatuiseksi haluksi: halua olla jossakin muualla. *Carnival Pilgrims* on jaettu maailmanmatkaajien eri roolien mukaan kolmeen osaan: sankari, turisti, pyhiinvaeltaja. Elokuvan jaksot risteävät kuitenkin tavalla, joka saa nämä roolit vaikuttamaan olennaisesti päälekkäisiltä. Matkailija kokee usein olevansa sekä seikkailija että vierasta kulttuuria ihmettelevä turisti. Koko touhua tuntuu leimaavan myös enemmän tai vähemmän uskonnollinen tai henkinen ulottuvuus, kun turistien kaavamainen käytätyminen älypuhelimet kädessä maailman joka kolkassa tuntuu noudattavan jotakin pyhää rituaalia.

Mattilan *Carnival Pilgrims* on varsinaista audiovisuaalista ilotulitusta. Vaikuttavalla rytmillä ja maanosia vapaasti läpi leikkaavalla assosiaatiolla etenevä kuvien ja äänen spektaakkeli vetaa ennen kaikkea tyyllään ja esseemäisellä kerronnallaan. Väitteiden ja yhteenvetojen sijaan elokuvan laatu piilee sen elokuvalisen pohdiskelun voimassa. Ihmiset ihailemassa Disneylandin ilotulitusta, iloiset *selfie*-hetket Louvressa, amerikkalaiset turistit Amazonilla, vanhukset Jeesuksen synnyinseuduilla, thaimaalaisen kudonnan länsimaista ihailua. Globaalien näkyjen karnevalistista kuvavirtaa tasapainottavat Mattilan keräämät turistien ajatukset ääniraidalla sekä ylimalista tunnelmaa luovat taivaalliset kuvat, joissa matalien äänen säestämä nähdään lainauksia *Gilgameš*-eepoksesta. Oihan tuon oletettavasti maailman ensimmäisen kaunokirjallisen tekstin nimikkopäähenkilö niin sanotusti maailman ensimmäinen turisti, joka matkusti maailman reunalle oppiakseen jumalita salaisuuksia maailmasta.

Katsoin *Carnival Pilgrimsin* sen ensimmäisessä näytöksessä, jonka jälkeen joku katsojista kysyi ohjaajalta, tarkoittiko tämä elokuvansa massaturismin kritiikiksi. Mattila vastasi kielvästi. Hänen mukaansa *Carnival*

elokuva

Pilgrims vain tutki matkailun ilmiötä, johon hän itsekin on osallinen. Kysyjä ilmaisi välitömästi erimielisyytensä ohjaajan vastauksen kanssa, ja myöhemmin kaksi muuta yleisön jäsentä lausui tukensa kysyjälle: *Carnival Pilgrims* oli heille ehdottomasti massaturismia kritisointia teos. Kun Mattilan silmät pyörityivät ja pää pyöri hämmästyksestä kommenttien edessä, huomasin miettiväni samanlaisia kysymyksiä kuin Loznitsan *State Funeral*-parissa.

Carnival Pilgrims tuntuu kriittiseltä, mutta tästä asennetta on vaikea paikantaa sen tyyllisestä tai kerronnallisesta rakenteesta. Asenne saattakin piillä katsojassa – mutta jokin sen nostaa esiin. Kun katsoomme länsimaislaisten turistien saapuvan kukin vuorollaan hämmästelemään aasialaista kudontanäytöstä, joka on ilmeisesti suunniteltu edustamaan paikallista kulttuuria turisteille, kuvio näyttää helppost naurettavalta. Luultavasti alipalkatut köyhät paikalliset esittävät tällaisia näytöksiä niin Lähi- kuin Kaukoidässä, kun pääasiallisesti iäkkäiden länsimaislaisten pariskuntien suupielet nousevat korviin. Tällaiset *Carnival Pilgrims*in kohtaukset voivat tuntua kriittisiltä, mutta loppujen lopuksi tulkiota riippuu katsojan asenteesta ja taustatiedoista. Kaikilla kuvassa saattaa myös olla vilpitömästi hauskaa – tai sitten ei.

*Carnival Pilgrims*in bravuuriotokseksi nousee kankaan valtaava näky, jossa keskelle Venetsian siltojen halkomaa kanaalimaisemaa asettetti kamera tallentaa rakennesten välistä paljastuvan, valtavan kokoisien ja meiluisan risteilyaluksen. Merellä lipuva laiva on lastattu turisteilla niin tiheästi, että ne tuntuvat miltei tippuvan kannelta auringon paahtamaan meriveteen. Kun rakennesten luoma ruututilan sisäinen kehys paljastaa laivan vain pala kerrallaan, se tuntuu entistä suuremmalta ja uhkaavammalta. Tätäkin otosta voi epäilemättä tulkita myyttisenä kuvana globaalilin nykykulttuurin vuosisatoja

vanhaa ja niin sanotusti aitoa paikalliskulttuuria tuhovasta vaikutuksesta. Tämä ei kuitenkaan ole millään tavalla ilmeistä.

Mikään yksi ääni ei nouske elokuvassa ylitse muiden, paitsi kenties ruudulle ajoittain ilmestyvät lainaukset *Gilgamešistä*, mutta nekin ovat hyvin tulkinnanvaraisia. Yhtä lailla *Carnival Pilgrims* voi niiden kanssa näyttää elokuvalta, joka paljastaa massaturismin täysin luonnonliskeksi ja ihmihilliseksi ilmiöksi. Elokuvassa seikkaillee myös Mattilan oma puolitoistavuotias poika, joka etsii kissaa silitettäväkseen, mutta elokuvan viimeisessä otoksessa tulee vain sen raapaisemaksi. Ironista naurua turismiin vaaroista? Kenties. Mutta myös jotakin itsensä ei niin vakavasti ottavaa.

Turisteja, sankareita ja seikkailijoita nähdään myös Ulrich Seidlin *Safarissa* (2016). Dokumenttielokuva kuului DocPointin tämänuotisen Apollo-palkinnon saaneen, audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEKin eläkkeelle jääneen pääsihteerin Juha Samolan kokoamaan esityssarjaan. *Safari* kertoo saksalaisista huumimestästysturisteista, jotka maksavat nimeltä mainitsemattomassa afrikkalaisessa valtiossa toimivalle yritykselle siitä, että saavat ampua villieläimen paikallisen opastussella. Hinnat ovat korkeita, mutta vastineksi saa tapakokemuksen, valokuvan itsestään ruhon vierellä sekä komean taljan tai sarvipää sisustusta elollistamaan. Kohtauksissa turistimetsästäjät kertovat harrastuksestaan ja ampuvat villieläimiä.

Seidl ei käytä *voice-overia* eikä haastattele asiantuntojia. *Safarissa* kuullaan vain metsästäjiä. Tämä on tärkeä ero esimerkiksi Greenfieldin *The Kingmakeriin*, jossa Imelda Marcos ei saa esittää hullunkurisia väitetheitään aktivistin pääsemättä ihmettelemään, miksi Imeldan annetaan edes avata suunsa. Metsästäjien har-

rastuksestaan käyttämää ylevää retoriikka tasapainottaa musta huumori: esimerkiksi kukin saksalainen vuorollaan kehuu paikallisia ”mustia” ja vakuuttaa, ettei heillä ole mitään näitä värellisiä palvelijoita vastaan. Kamera seisoo paikallaan eikä intohimoton sävy ota kantaa, mutta kerronnan välipitämättömyys vain korostaa puheiden ja tekojen selkäpitit karmivaa tappamisen hurmosta.

Seidlin tyylakeskeinen elokuva koostuu leimallisen staattisista sekvenssotoksista, joissa turistimetsästäjät joko vain ovat paikallaan tai kertovat harrastuksestaan. Niiden vastapainoksi nähdään vastaanvalaisia staattisia otoksia paikallisista nakertamassa jäljelle jäneitä lihanpaljoja luista. Lisäksi *Safarissa* on käsivaralta kuvattuja otoksia, joissa kamera seuraa metsästääjiä toiminnassa tai paikallisia tekemässä niin sanottua likaista työtä kuten kuolleiden eläinten nylkemistä, kun turistit ovat tapaneet eläimen ja päässeet poseeraamaan sen ruhon vierellä. Absurdia komiikkaa syntyy, kun saksalaiset kaverukset istuvat metsästyskopissa ja vain odottavat. Eläinten ampumisen sijaan he kiskovat kaljatölkkejä ja kuorsaavat. Mitään ei tapahdu. Leijonaa vain odotetaan kuin Godot'ta konsanaan. Samanlaista hykerryttää yksitoikkoisuutta on lakonisissa kohtauksissa, joissa vanhempi pariskunta istuu paikallaan. Toinen luettelee kysymyksenomaisesti erilaisia villieläimiä ja toinen lukee niiden hintoja katalogista. Nämä kaksi parivaljakkoja sekä paikallisten tekemä työ luovat etäisyyttä varsinaisten metsästääjien puille ja touhuille, joissa eläinten tappamisesta tehdään spektaakkelia.

Elokuvassa viimeisen sanan saa puhelias herrasmiesmetsästäjä. Hän tuntuu ikään kuin oikeuttavan metsästysharrastuksensa eskatologisilla visioillaan maailmasta, jonka jatkumista uhkaa ylikansoitus. Seidl on kuitenkin muodostanut *Safaristaan* niin kompleksisen ja avoimen kokonaisuuden, ettei hänen tarvitse sanoa tai kuvata mitään vastatakseen miehen väitteisiin. Esimerkiksi *Safarin* henkeäsalpaavimmassa otoksessa saksalaismies lähestyy kaukaa ampumaansa hitaasti kuolevaa kirahvia. Taustalla seisoo pitkä rivi kauhusta kankeita kirahveja, kun heidän lajitoverinsa löysäksi lässähtääny kaula heiluu puolelta toiselle yrittääne kurottautua kohti taivasta. Kohtaus rinnastuu painokkuudessaan *State Funeralin* kattojen yllä riippuvaan jättimaalaukseen ja *Carnival Pilgrimsin* venetsialaiseen maisemaan tunkeutuvaan valtavaan risteilyalueeseen.

Kotimaisia klassikoita

Safari, *Carnival Pilgrims* ja *State Funeral* vaikuttavat kaikki sanovan jotain maailmasta, mutta niiden lähestymistapa on pikemminkin kuvaileva kuin arvottava. Kukin niistä tuntuu kritisoivan jotakin (henkilökultia, huvimetsästystä, massaturismia), mutta niiden potentiaalinen kriittisyys muodostuu sellaisista monimutkaisista esteettisistä ja kerronnallisista nyansseista, että tästä kriittistä asennetta on hankala todentaa ja paikantaa. Suljetun

sijaan avoimaksi jäävät elokuvat keskittyvät johonkin spektaakkelimaiseen toimitukseen (valtion hautajaiset, metsästysrituaali, turistien kaavamainen käyttäytyminen) ja ilmaisevat sen omalla etääntytävällä spektaakkelimaisella tyyllillään ja kerronnallaan.

Lopuksi maininnan ansaitsevat vielä DocPointin esittämät kotimaiset klassikit. Ne ovat kiehtovia siinä mielessä, etteivät ne tunnu kuuluvan juuri missään mielessä niin sanotun retoriisen elokuvan piiriin – taikka spektaakkelin. Ne ovat vain kuvauskellisia havaintodokumentteja tai reflektiivisiä esee-elokuvia, jotka jäävät *Safaria*, *Carnival Pilgrimsiä* ja *State Funeralia* vielä epämääräisemmän pohdiskelun tasolle. Henkilökohtaisesti klassikit kiinnostivat myös siksi, että ne olivat festivaalin virallisen ohjelmiston ainoita 35 millimetrin filmikopioilta esitettyjä elokuvia tänä digitalisaation hegemonian aikana.

Festivaallilla esitettiin sarja Antti Peipon lyhytelokuvia osana elokuvateatteri Orionin tilaisuutta, jossa julkaistiin ensimmäinen kirja hänen elokuvataiteestaan (*Dokumenttielokuvan suuri tunteaton – katseita Antti Peipoon*, Aalto Arts Books, 2020). Ainoastaan *Seinien silmät* (1981) esitettiin digikopiona; *Graniittipoika* (1979), *Sivullisena Suomessa* (1983) ja *Sijainen* (1989) sen sijaan nähtiin filmiltä. *Sivullisena Suomessa* on erityisesti kiehtova, liki radikaalisti epäpoliittinen elokuva tsaarinajan Venäjän eversti Timirjasewinistä, joka toimi valokuvaajana Suomessa ensin autonomian aikana ja sitten itsenäisyden varhaisvuosina. *Sijainen* on puolestaan ohjaajan häiritsevästi tuntuva sytös äitiään kohtaan. Sota-ajan traumojen varjot leijailivat Peipon ongelmallisen lapsuuden yllä, mikä on muovannut hänestä oman äitiinsä sijaikarsijän. Peipon testamenttieoksen voi hyvin katsoa väittävän jotakin yksityistä ohjaajan oman äidin moraalista kyseenalaisesta vanhemmuudesta, mutta se iskeytystä kankaalle ennen kaikkea monitulkintaisena mieleltään sairaan ihmisen muotokuvana. *Sivullisena Suomessa* ja *Sijainen* muodostavatkin kiinnostavan parivaljakon erilaisista näkökulmista: toinen kuvailee etäältä ja ulkoa erään yksilön vaiheita yleisessä poliittisessa historiassa, toinen taas kuvailee äärimmäisen lähetä ja sisältää erään yksilön muotoutumista henkilökohtaisessa historiassa.

Peipon subjektivistien esee-elokuvien ohella DocPoint esitti kotimaisen dokumenttielokuvan merkkitapaikan, objektiivisen havaintodokumentin *Villitilujen parissa* (1927). Juhani Ahon pojan Heikki Ahon ohjaama elokuva on ensimmäinen Suomessa tehty luontodokumentti. Vain osittain säilynyt elokuva esitettiin filmikopiona täydelle Kino Reginan salille Sibelius-Akatemian kansanmusiikin ja musiikkiteknologian ainearyhmien opiskelijoiden sekä Anna-Kaisa Liedeksen säästyksellä. Vaimeasti ja seesteisesti kaikua kansanmusiikki toi myyttistä tuntua flahertyläisiin kuvuihin Karjalankannaksen ja Ahvenanmaan tuiki tavallisista villihanhista, tiiroista ja nokikanoista. Kotikutoinen banaalisuus alkoi tuntua taianomaiselta. Joskus tavallisudessa, ainakin kun se on oikein esitetty ja järjestetty, voi piillä se ihmellisin spektaakkeli.

Pakko liikkua

Viruspandemia pisti etelänlomat pannaan, ja globaalinen turismiin eettisyyttä kyseenalaistetaan myös ilmasto-riisun vuoksi. Onko muualle matkustaminen perusvietti, jota ilman emme voi elää? Vai turhaa lüksusta, josta on syttäkin loppua? X-lehti kysyi antropologilta, filosofilta ja dokumentaristilta, mikä ihmistä vetää maailmalle, ja mitä millel tapahtuu, jos emme voi matkustaa.

Sanat **MARI SUONTO** // Kuvat **JESPER VUORI** // 00 8 min // 13.10.2020

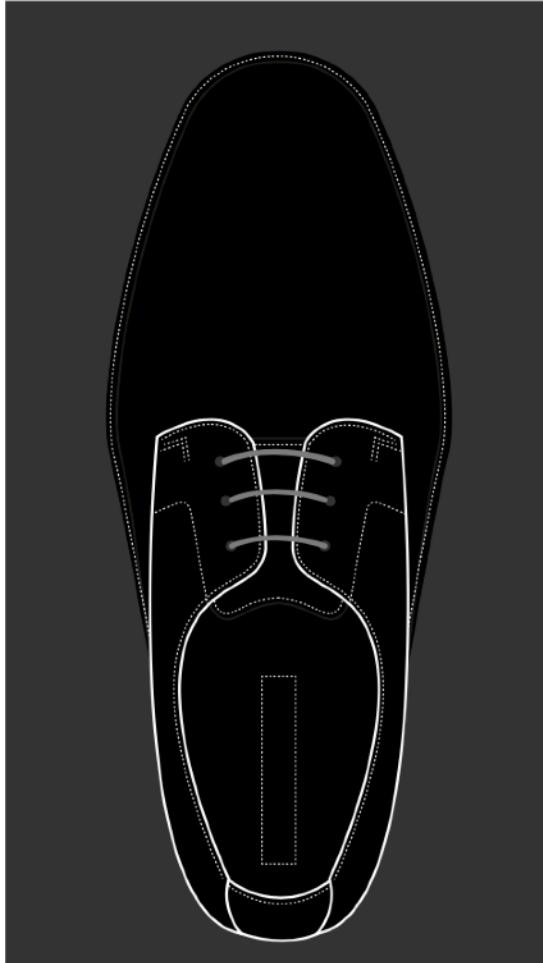
Yksi korona-ajan leimallisia kokemuksia on se, miten pierneksi virus on kutistanut elinpärimme. Maailma, joka vielä hetki sitten tuntui avoimelta – ainakin isolle osalle suomalaisista – rajautui yhtäkkää omien kodin ja sen välittömän lähiympäristölle. Pandemian piiritti perheet kotiin, pakotti rajat kiinni, lentokoneet maahan ja perutti pitkään odotetut ulkomaanmatkat. Tilastokeskuksen mukaan suomalaisilta peruntui tai siirtyi huhti-syyskuussa 1,4 miljoonaa ulkomaanmatkaa.

"Muutos on järisyttävä, niin taloudellisesti kuin ihmillisesti kokemuksen tasolla."

Eikä entiseen liikkumavaraan ole heti paluuta. Kesällä Suomesta pääsi matkustamaan, esimerkiksi Kreikkaan, mutta nyt pakettimatkoja perutaan taas, ja maahantuola ulkomaille rajoitetaan voimakkaasti. Yhä useammat maat pyrkivät hillitsemään virusta matkailurajoituksilla ja määrävät pitkiä karanteeneja ulkomilta palaaville. Matkailu on syvässä krisissä. Globaalinen turistimääräinen ennakoitaa tippuvan tänä vuonna jopa 60–80 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Muutos on järisyttävä, niin taloudellisesti kuin ihmillisesti kokemuksen tasolla. Suomessa esimerkiksi Lappi elää pitkälti ulkomaisen turistien tuomien tulojen varassa, ja 60 prosenttia Lapin matkailuyrittäjistä ei usko bisneksensä selviävän talvikauden yli, jos turistit eivät palaa.

Mitä meille oikein tapahtuu, jos emme voi enää matkustaa?

"Ihmisen perimmäinen vietti ei ole sekä, vaan halu olla jossain muualla."

Ihmistä ei ole tarkoitettu olemaan paikallaan. Tämä ajatus ajoi eteenpäin dokumentaristi Mika Mattilaan, kun hän alkoi kerätä materiaalia turismia käsitlevään *Carnival pilgrims*-dokumenttiinsa vuonna 2014. "Amerikkalainen antropologi Dave MacCannell väittää, että ihmisen perimmäinen vetti ei ole seksi, vaan halu *olla jossain muualta*. Meillä on sisäsyntinen halu liikkua, selittää mitä on itsemme ja elinpärimme ulkopuolella", Mattila selittää puhelimessa Lapinlahden toimistoltaan.

Liikkova elämäntapa on ollut osa ihmislajin käytöstä jo lähtien metsästääjää–kerällijäyhteisöistä, joilla ei ollut pysyvää asumusta. Tarve *matkustaa* taas syntyi vasta, kun liikkuminen poistui päivittäisestä elämäntavastamme. Maanviljelys sitoi ihmiset tiettyyn paikkaan ja kalenterikiertoon. "Syntyi arki, ja samalla myös tarve paeta sitä jonnekin muualle", Mattila sanoo. Tätä arjesta pakoa Mattila kuvasi dokumenttiinsa yhteenä kuidun vuoden ajan yli 20 eri paikassa. Hän vetti pitkiä aikoja seuraten matkailua eri puolilla maailmaa: turisteja Parisin Disneylandissa, tiibetiläisyyhteisöä Daramshalassa, pyhiinvaeltaja Israelissa, reppureissaajia Papuan vildakossa.

**"Kuvaruudun ulkopuolella sadat muut
Samsonite-turistit jonottavat samalle
kielekkeelle samaa kuvaaa varten."**

Dokumentin nimi, *Carnival Pilgrims*, viittaa kahteen perinteeseen, joilla ihminen katkuu arkeaa: karnevaalin eli juhlimiseen ja pyhiinvaellukseen, arjesta pyhään paikkaan matkustamiseen. "Moderni turismi on näiden kahden perintein, karnevaalin ja pyhiinvaelluksen, jälkeläinen."

Mattila kiehtoi dokumentin teossa ristiriltaa eskapistisen fantasiän ja turismin todellisuuden välillä. Mielikuvissa matkailu on vapauta seikkailua, mutta todellisuudessa turisti päättyy usein ruuhkaisille nähtävyysille, monistettujen kokemusten ääreen. Vuoren huipulta otetaan kuva ylhäisestä yksinäisyystä jylhän maiseman edessä, mutta kuvaruudun ulkopuolella sadat muut Samsonite-turistit jonottavat samalle kielekkeelle samaa kuvaaa varten. Tämän kiuun Mattila oli kokenut jo omilla reppureissuillaan Etelä-Amerikassa. "Isoa reissua edelsä aina pitkällinen fantasiointi: edessä kokonainen maanosaa täynnä tutkimattomia paikkoja, aikaa kuukausia, mahdollisuudet loputtomat. Matkalla en kuitenkaan seikkailutkaan 'ihan mihiin vain', vaan juuri sinne, minne kalkki muutkin turistit: samoihin Lonely Planetin suosittelemiin kohteisiin ja backpacker-hostelleihin, joissa oli samat ruuat, DVD-kokoelmat ja logofontit."

**"Vaikka matkustamme eri tavalla ja eri
kohteisiin, kyse on samasta
mielihaluista, samasta rituaalista."**

Turistibusnes osaa tarjota matkailijalle juuri sitä eksotikkaa, jota matkailijat ovat tuleet hakemaan. Tibetistä etsitään henkistymistä ja rauhaa, Amazonilta viljaa luontoa, Israelista pyhää maata, ja Disneylandista satua. "Ei monikaan halua löytää Amazonilta punk-bändiä. Petymme, jos eksootisessa kohteessa ihmiset ovatkin täysin länsimaistuneita." Silti Mattilan yllätty dokumentteion aikana se, miten aljoja kokemuksia ihmiset saavuttivat myös täysin keinoitekoissa turistityyppisissä. "Lähdin vähän yliimelisenä kuvaamaan esimerkkiä Espanjan Benidormilin, joka on valtava, brutaali rantalomakohde, täynnä pelkäävä turistimassojen varren rakennettuja pilvenpiirtäjiä," Mattila kertoo. "Mutta heti ensimmäisessä haastattelussa pakettimatolle tullut espanjalainen pankkiiri puhui minulle äärettömyyden kokemuksesta, jonka sai meren rannan äarella."

Mattila huomasi, että sekä rantalomalaisten turistiryssässä että pyhiinvaeltaja Israelissa puhuvat usein ihan samanlaista matkakokemuksesta. "Vaikka matkustamme eri tavalla ja eri kohteisiin, kyse on samasta mielihalusta, samasta rituaalista."

***"Turismista ei tee addiktivista paikka,
johon matkustetaan, vaan tapa, jolla
kaikki siellä koetaan."***

Mikä matkailun kokemuksessa oikein koukuttaa? Turismin tutkija Tom Selänniemi vastaa videopuhelun kotitoimistoltaan Käpylästä. Myös Selänniemen liikkumisesta on viime vuosina kutsutun kodin ja Lohjansaaren mökin ympärille, mutta sitä ennen hän on ennättänyt katsella matkailua monesta maailman kolkasta ja monelta eri kantilta: ensin antropologina, sitten Aurinkomatkojen varatoimitusjohtajana ja viimeiset vuodet Espoon Nuuksiossa sijaitsevan luontokeskus Haltian johtajana.

Vaikka turisteja herkästi parjataan pinnallisesta pakettimatkailusta, Selänniemi on aina löytänyt turistikokemuksista syvällisiä tasoja. Vuonna 1996 julkaisulta **Matka ikuisseen kesän -vältöskirja** varten hän teki kenttätutkimusta suosituissa rantalomakohteissa Kanariilla, Rhodoksella, Turkissa ja Jordaniassa selvittäkseen, mitä matkailusta oikein haetaan. Avainhavainto syntyi hankalsalmelaisen maatalouslomittajan matkapäiväkirjamerkinnästä. "Mies kirjoitti siltä, kuinka ihahana on *'kävelä paikan jaloin kuumassa hiekassa kuin joskus silloin lapsena.'* Hän oli kymmenettä kertaa samassa pakettimatkoitteessa, mutta silti kahden viikon matka oli yhta autuutta."

Selänniemi oivalsi, että etelänloman ytimessä ei ole niinkään matkakohde, vaan matkailussa itsessään tapahtuvat muutokset. "Turismista ei tee addiktivista paikka, johon matkustetaan, vaan *tapa, jolla kaikki siellä koetaan.*" Syntyi vältöskirjan kantava teoria neljästä erilaisesta siltymästä, jotka meissä tapahtuvat matkan aikana. Ensimmäinen on siltymä *palkosta pakottomuuteen*. "Turistina olemme vierässä maassa: emme kuulu sinne, elä sitä paikkaa, vaan olemme irrollaan ja voimme siksi tarkastella sitä uusin silmin, ulkopuolisena."

Tavallinen tori muuttuu kiehtovaksi tutkimusmatkaksi paikalliselämään, vaikka miltä samanlainen tori löytyisi kotoakin. Toisaalta lomalla siirtyään *ojasta ajattomuuteen*. "Arkiaika on strukturoitua: nukut yöllä, viet lapset koulun, teet päivän töitä – näin yhteiskunta pysyy kasassa. Matkalla taas saat tehdä mitä vain milloin vain. Mikään ei mene rikki, vaikka valvot aamuun, syöt pitsaa aamiaiseksi, makaata päivän rannalla, ja syöt illallista puolitaiöin."

Ajan ja paikan häviäminen mahdollistavat kolmannen, mentaalisen siirtymän: *arkiminästä turistiminään*. Matka antaa meille itsellemme luvan vapautua arjen rajoitteesta, olla erilaisia.

Viimeinen siirtymä on Selänniemen mukaan kaikkien olennaisin. "Kun arkiminä on poissa, tapahtuu niin sanottu *sensorinen siirtymä*: meistä tulee tietoisempia aisteistamme siltä mitä tapahtuu paljaan jalani alla, mitä maistamme, haisitamme, näemme, kuulemme ja tunnemme." Ilmiö juontaa juurensa ihmisen primitiivisille reaktioihin: vieraalla maalla olemme luonnonstaan varuillamme, mikä saa aistit herkistyämään. "Tämä on ollut aikanaan elintärkeä suojautumismekanismi tunteimattomassa ympäristössä. Turisteina voimme leikkää samaa, mutta turvallisesti: emme ole fyysisesti vaarassa, mutta eksistentiaalisesti olemme ulkopuolisia, ja siksi intensiivisemmin läsnä."

"Matkustaminen opettaa myös nöryyttää: sen kautta ymmärrän oman pienuuteni ja sen, miten vähän lopulta tunnen ja tiedän maailmasta."

Matkailu tarjoaa siis eksotikkaa, eskapismia ja elämyksiä yksitoikkoisen arjen keskelle. Mutta avartaako matkailu mieltä, kuten usein väitetään? **Filosofian professori Emily Thomas brittiläisestä Durhamin yliopistosta julkaisi maaliskuussa 2020 *The Meaning of Travel*-kirjan**, joka avaa sitä, miten eri filosofit ovat lähestyneet matkailun merkitystä. Durham kertoo videopuhelussa, että molemmat juontee - matkailun avartauva vaikuttus että sen halveksuminen epä-älyllisenä elämystehailuna - ovat läsnä filosofian historiassa. Esimerkiksi modernin tieteen isänä pidetty Frances Bacon uskoi, että matkustaminen on edellytyksellä maailman ymmärtämiselle ja empiriliselle tieteelle. "Baconin mukaan meidän on nostava nojatuoleistamme tutkimaan ja kokemaan vieraita paikkoja, jos haluamme todella ymmärtää, miten maailma toimii", Thomas selittää.

Myös 1600-luvun ranskalaiset renessanssifilosofit Montaigne ja Descartes uskoivat, että vieraissiin paikkoihin ja tunteimattomiin kulttuureihin tutustuminen oli tapa laajentaa omaa ajattelua. Nämä uskoo myös Thomas, joka on itsekin matkustanut ympäri maailmaa ja kokenut uudet ympäristöt luonnonlisesti ajattelua laajentavina. "Filosofiassa ja matkustamisessa on minulle kyse samasta asiasta: yrityksestä oppia maailmasta mahdollisimman paljon, nähdä se mahdollisimman monelta kantilta. Matkustaminen opettaa myös nöryyttää: sen kautta ymmärrän oman pienuuteni ja sen, miten vähän lopulta tunnen ja tiedän maailmasta."

Tällaiseen avartumiseen vaaditaan Thomasin mukaan nimenomaan toiseuden kohtaamista, tutusta ympäristöstä poistumista. Kaikki filosofit eivät kuitenkaan ole ajatelleet samoin, vaan osa suurista ajattelijoista on vannonut nimenomaan nojatuoleifilosofian nimeen. "Sokrates esimerkiksi vahtooa, ettei aio koskaan astua jalankaan Ateenan ulkopuolelle, sillä hän voi oppia kaiken tarpeellisen maailmasta kirjojen avulla. Samoin saksalaishilosofi Immanuel Kant kirjoitti, ettei hänellä ole aikaa matkustella, sillä hän haluaa tutustua koko maailmaan – lukemalla."

Matkustamista on pidetty siis jopa älyllisten pyrkimysten vastakohtana, antautumisena maaillisten viettien vietäväksi. Esimerkiksi 1700-luvulla elänyt skottilaisfilosofi Adam Smith näki, että reitti sisitykseen kulki koulun penkin, ei maailmalla rampaamisen kautta. Turismi kun nosti ihmisydestä esin vain nurjet puolet: ryppäämisen, reillestämisen ja seksitaudit. Näkemyys liittyy Smithin alkakaudella tapahtuneeseen muutokseen, jossa matkustamisesta tuli ensi kertaa turismia, ihmisten vapaa-ajanviettomuoto. Ensimmäiset modernnit turistit olivat brittiaateliston nuoria miehiä, joiden klassiseen kasvatukseen kuului niin sanottu *grand tour* Etelä-Euroopan klassisiin kulttuurikohteisiin. Tämä alkuperä turismi oli tietkin tiukasti eliitin yksinoikeus. "Ja vielä hyvin pitkään tämän jälkeenkin turismi oli vain kaikkein rikkaimmille rajattua."

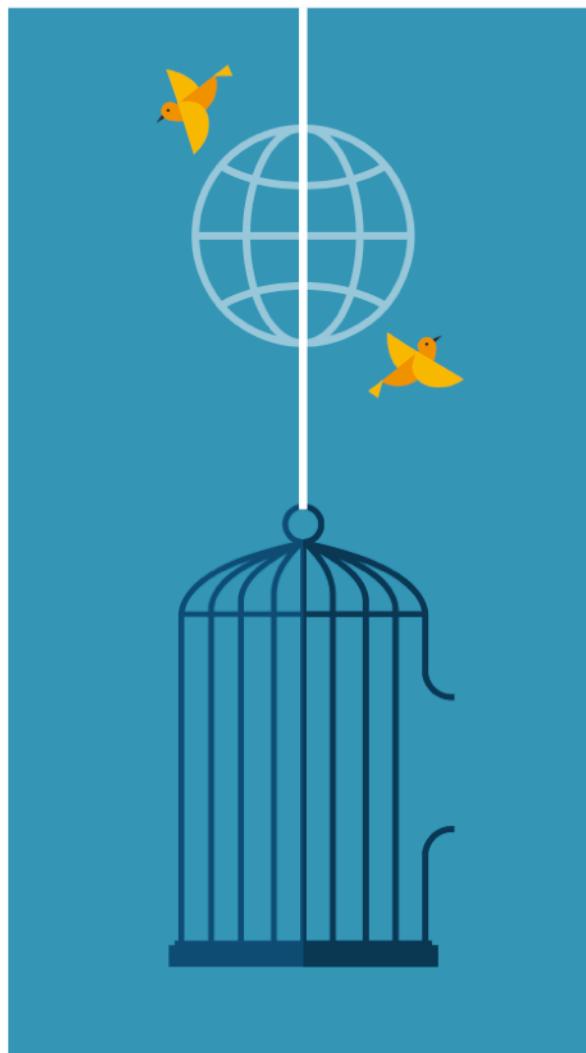
Modernin massaturismin aikaan saavutaan oikeastaan vasta 1900-luvulla, kun matkustaminen halventui, demokratisoitui ja alkoii muuttua laajempien kansanryivien huviksi.

"Maapallo ei kestää sitä, että jokainen keskiliukkainen ihminen ryhtyy oman elämänsä tutkimusmatkailijaksi."

Enää ei ajatella pelkästään sitä, miten maailma muuttaa turistia, vaan myös sitä, miten turismi muuttaa maailmaa. Viimeisen puolen vuosisadan aikana ihmiskunnan *wanderlust* on nimittäin räjähtänyt käsiin. Mitä suurempi osa maailman väestöstä on saavuttanut keskiliukkaisen elämäntyylin, sitä useampi on halunnut omakohtaisesti koluta maailman ihmeitä. Kun vuonna 1950 turistimatkoja tehtiin maailmassa 25 miljoona, vuoteen 2019 meneessä määrä oli noussut 1,7 miljardiin. Ennen koronapandemiaa pelkästään klinikasmatkailijoiden, jotka muodostivat globaalisen turismin suurimman ja nopeimman kasvavan ryhmän, odotettiin tekevän 160 miljoonaa matkaa vuonna 2020. Jättimäiset turistivirrat jättivät jättimäisen jäljen, josta kertovat kasvavat ilmastopäätökset, ruuhkautuvat kaupungit, rapistuvat tähinähtävydet ja roskatut luontokoheet. Maapallo ei kestää sitä, että jokainen keskiliukkainen ihminen ryhtyy oman elämänsä tutkimusmatkailijaksi.

Siksi koronan tarjoama tauko turisteista on tehnyt ylimatkailun pilnammille kohteille myös hyvää. **Venetsian kanaalien vesi kirkastui** ja **Taj Mahal paljastui ilmansaasteiden ja turistimassojen takaa**. Amsterdamin kesällä julkaistu kansalaistoite pyrkii rajoittamaan kaupunkien saapuvien turistien määrää pysyvästi. **Barcelonassa kaupunginvuustossa on puhuttu** kaupungin valtaamisesta takaisin turistilta, nyt kun "Tourist, go home"-graffitit ovat vihdoin saaneet tahtonsa läpi. Ilmastokin kiittää turisteja kotiin jäämisestä: kansainvälisen lentoliikenteen päivittäiset hilidioksidipäästöt tippuvat tammi-huhtikuun 2020 alkana keskimäärin 60 prosenttia.

"En usko, että mikään voi korvata matkailun tarjoamaa kokemusta kehollisesta uppoutumisesta tuntemattomaan paikkaan."

Voisiko korona olla tilaisuus muuttaa suhdettamme matkailuun pysyvästi? Matkailun tutkija Selänniemi toivoo, että poikkeusaika saa ihmiset harkitsemaan matkojaan yhä tarkemmin. Vaikka uteliaisuus ja liikkuminen ovat ihmisen perusviettejä, milkäkin ei sano, että meidän pitäisi matkustaa kauas. "Positiivista on se, että nyt ihmiset löytävät kohteet, jotka ovat koko ajan olleet ihan vieressä. Lähijä luontomatkailulle se tekee hyvää. Ehkä vuosi ilman ulkomaanmatkoja saa harkitsemaan sitä, tarvitseeko joka vuosi lentää Bangkokiin."

Myös dokumentaristi Mattila uskoo, että massakaukomatkailun aika on käänymässä vähitellen kohti auringonlaskua. "Pitkällä aikavälinnä virus on pieni asia, ilmastonmuutos on se iso juttu. Uskon, että paikallismatkailuaseenne nousee, ja ihmiset haluavat keskittyä oman arjen rikastamiseen lähellä, pikemminkin kuin eksoottisiin kaukomatkoihin ja etelänloimiin. Virus voi vahvistaa tällaisia suuntaa, etenkin jos lentäminen kallistuu," Mattila pohtii.

Poikkeustilanteessa on hyvä muistaa, että matkailu on edelleen etuoikeus, ei jokaiselle kuulua oikeus. Valtaosa maailman väestöstä ei koskaan matkusta oman maansa ulkopuolelle, pandemiaa tai ei.

Filosofi Thomas sanoo, että ihmiset eivät ole valmiita luopumaan matkailusta kokonaan. "En usko, että mikään voi korvata matkailun tarjoamaa kokemusta kehollisesta uppoutumisesta tuntemattomaan paikkaan."

FILMMAKERS

DIRECTOR, WRITER & CINEMATOGRAPHER - MIKA MATTILA

Finnish filmmaker specialising on the creative documentary films that explore the boundaries of the genre as an art form. Mattila emphasises in his work global perspectives, in terms of the subject matters, collaborations as well as audiences. He divides his time between the roles of a producer, director and cinematographer, with his cinematography consistently screening at major international film festivals around the world. Since 2005 until 2012 Mattila lived permanently in Beijing, China, and he still works on a regular basis in East Asia. Mattila's directorial debut, *Chimeras* (2013) examines the identity crisis of

Chinese modernity through the lives of two contemporary artists. This thought provoking film has toured the festival circuit across the globe, gaining few prizes along the way and a high critical acclaim. Mattila is the founder of a Helsinki based production company Ideasthetic llc.

SELECTED FILMOGRAPHY - AS DIRECTOR

THE ACTIVIST, 2019 - Documentary Series, 5 x 30 min.

Parad Media, co-prod with YLE (Finnish Bradcasting Co) / SVT (Swedish Broadcasting Co.).

A five-part documentary series about people prepared to venture beyond conventional ethics (and sometimes beyond the boundaries of law) in their pursuit of change, presented by Pirate Bay spokesman and founding member Peter Sunde Kolmisoppi. Series aims in going deep behind the idealist slogans or sensationalist headlines, in order to tap with the core dynamics at play. Each episode presents on one type of activism. Some are well known figures: The whistleblowers archetype: Edward Snowden; The self-styled "Eco-Warrior" Paul Watson of Sea Shepherds; the Swedish artist Lars Vilks, whose provocative Mohammed drawings have turned him into champion of freedom of expression, but also one of worlds most hunted men. Other episodes deal with grassroots activists who have joined their respective "causes" as part of a collective: Anarchists fighting German energy company at Hambach or an anti-deportation group who suddenly face terrorism charges and potentially life in prison.

THE ACTIVIST TRAILER:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZltqFGdnL5k>

THE ACTIVIST VOD (currently only available in Finland):

<https://areena.yle.fi/1-4590537>

CHIMERAS, 2013 - Feature Documentary Film, 87 min

Navy Blue Bird, a co-production with:YLE (Finnish Broadcasting co.), SVT (Swedish Broadcasting co.) - ALSO CINEMATOGRAPHY

"Intellectually bracing, visually arresting documentary... ...an ethereal journey into a creatively conflicted East. Portraying two minds in aesthetic crisis. Mattila freeze-frames China at a moment when its aspirations are at war with its sense of identity." - VARIETY

CHIMERAS WEBSITE (reviews, festivals etc.):

<https://www.chimerasfilm.com>

SCREENER:

<https://vimeo.com/113643853>

MEMORIES OF DARKNESS (chapter of THE DARKNESS COLLECTION), 2015 - short film, 5 min
Comisioned by curator Oskar Alegria,. Anthology by 38 film directors across the globe. Premired at Punto De Vista biennale, and has since toured museums and festivals around Europe (ie. Madrid, Barcelona, Helsinki DocPoint etc) - ALSO CINEMATOGRAPHY

SELECTED WORKS - AS CINEMATOGRAPHER

-**SHADOW FLOWERS** - Feature Documentary Film, **IDFA FEATURE COMPETITION 2019**
DIR: Yi Seung-Jun, Blue Bird Productions llc. - REPUBLIC of KOREA

Mattila teams up with the 2020 Academy Award nominee Yi Seung-jun in his historically unique film that overturns our ideas about South and North Korea. Mattila took care of the demanding shoots in North Korea, making two trips to Pyongyang during the production.

<https://www.idfa.nl/en/film/739b028e-8008-4a74-84f8-675118192580/shadow-flowers>

-**TALKING WITH THE DEAD**, 2020 - Feature Documentary Film, TR Productions - FRANCE.
NORDISK PANORAMA: NEW NORDIC VOICE COMPETITION 2020 / CINEMA DU REEL 2020

<http://www.cinemadureel.org/film/talking-with-the-dead/?lang=en>

-**CONDUCTIVITY**, 2020 - Feature Documentary Film D:Anna-Karin Grönroos,Tuffi Films llc.,YLE (Finnish Broadcasting co.) - FINLAND / **GRAND PRIX TAMPERE FILM FESTIVAL 2020**

<https://www.tuffifilms.com/production/conductivity>

-**WRITTEN IN DUST**, 2014 - Feature film (silent fiction), 90 min.
D: Gareth Rees, Brownian Motion inc. & JR & Others llc. - PR CHINA, UNITED KINGDOM.

-**ECOPOLIS**, 2013 - Documentary Film, 60 min, **IDFA MID-LENGTH COMPETITION 2013**
D: Anna-Karin Grönroos, Illume Oy,YLE Dokumenttiprojekti - FINLAND

-**RED FOREST HOTEL**, 2013 - Feature Documentary Film. D: Mika Koskinen, Luxian Productions Oy / YLE - FINLAND. **IDFA COMPETITION 2012**

-**GESAR BARD'S TALE**, 2013 - Feature Documentary Film. DIR: DonaghColeman, IllumeOy, YLE / RTE IRELAND.

-**FACING CHANGES**, 2008 - Feature Documentary Film. D: Mika Koskinen, Making Movies llc - FINLAND, DENMARK.

-**ARVOISA HERRA TARZAN**, 2002 - Documentary Film, 60 min. D: Katarina Lillqvist, Camera Cagliostro,YLE TV1 - FINLAND

-**UKKOSRUMPU**, 2001 - Documentary Film, 45 min. D: Katarina Lillqvist, Camera Cagliostro,YLE TV1 - FINLAND.

EDITOR - ANDERS TEIGEN

Anders Teigen is the editor of prize winning documentaries like "The Armwrestler from Solitude" (Swedish Guldbagge Best Documentary 2004), "Big John" (Best Nordic Documentary 2008) and "Brothers" (Amanda, Best Norwegian Documentary 2015). In 2019 he was nominated for Best Documentary Editing at Gullruten (Norway), for «Golden Dawn Girls». With 35 films, he is one of the most accomplished Nordic documentary film editors, working on regular basis in international co-productions. He is a member of The European Film Academy.

https://m.imdb.com/name/nm1344739/filmotype/editor?ref_=m_nmfm_1

EDITOR - OKKU NUUTILAINEN

Finnish film editor and visual artist. Okku has had extensive experience in documentary film editing since 2009, having worked recently among other things with such internationally acclaimed films as *Hobbyhorse Revolution* by Selma Vilhunen or *Santra & the Talking Trees* by Miia Tervo. Films edited by Okku regularly screen at the best film festivals around the globe. Besides being prolific film editor, Nuutilainen has also established herself as a visual artist.

<https://www.imdb.com/name/nm3149298/>

COMPOSER - KRISTOFFER LO

Norwegian jazz musician and composer. Lo has redefined the use of tuba and its role in band. From its traditional role as the low-end in symphony orchestras and Dixieland bands, he has taken the instrument to a new direction, filling the position as the ultra low end in metal- and noise bands. He is a part of bands like *Pelbo*, *Trondheim Jazz Orchestra*, *Microtub*, *Sunswitch* as well as one of Norway's most successful groups in recent years: *Highasakite*. With music studies from the jazz program at the Musikkonservatoriet in Trondheim, he has slowly built up a solid reputation as a composer, both in Norway and around the world. His two solo albums *Anomie* (2013) & *The Black Meat* (2016) have established Lo as one of the most interesting, upcoming contemporary composers in Norway.

https://en.wikipedia.org/wiki/Kristoffer_Lo

SOUND DESIGN: JORGEN MEYER & AUDUN ROSTAD - AMBOLT AUDIO

Trodnheim & Oslo based Ambolt Audio is an innovative sound design production house with countless feature & documentary films on their filmography. Jorgen and Audun regularly collaborate with the composer Kristoffer Lo, having formed a tight collaborative team that fuses sound design and music seamlessly.

<http://www.ambolaudio.no>

CO-PRODUCER: DAG HOEL

Since 1990's the Norwegian producer Dag Hoel, has produced documentary films and fictional features for global audiences. Dag is selective about the projects he engages with. He is developing and producing feature films for theatrical release exclusively and has a strong focus on international co-productions of highest level. Some of his recent credits include *Retablo*, (Berlinale, 2018), *La Familia* (Cannes, 2017) as well as Sweden's most successful theatrical documentary release of all time: *Tusen Bitar* (2014). Dag Hoel is also a published author and shares his time between writing non-fiction books and producing films.

https://www.imdb.com/name/nm3473705/?ref_=fn_al_nm_1

ACADEMICS

The concept of the film has been developed in collaboration with some of the world's leading thinkers in the field of tourism studies. MacCannell & Cohen are in fact considered to be "the founding fathers" of the whole research field, the first ones to take tourism seriously as a subject of academic research. MacCannell's groundbreaking treatise "The Tourist", published in 1976, has become a modern classic and is probably the most influential single study on the subject matter.

- **Dean MacCannell**, Emeritus Professor of Sociology, University of California at Davis
- **Eric Leed**, Emeritus Professor of History, University of Florida
- **Erik Cohen**, Emeritus Professor of Sociology, Hebrew University of Jerusalem
- **Soile Veijola**, Professor of Sociology, University of Lapland, Finland

IDEASTHETIC - COMPANY PROFILE

Ideasthetic is a Helsinki based film production company, specialising on high quality documentary feature films that aim for the international audiences across the globe. Company was founded in 2015, by filmmaker Mika Mattila, following the critical international success of his debut feature film Chimeras (2013). During its short lifespan Ideasthetic has initiated several international co-productions with collaborators in France, Germany, Norway, Korea & United States.

Ideasthetic's operational philosophy is based on thoroughly international ethos, working with collaborations across the globe, funding its project internationally and selecting its topics with worldwide audiences in mind. Company is focusing entirely on creatively ambitious films that explore the boundaries of the genre, guided by the firm belief that documentary is a form of art above all, equal to dramatic fictional films in stature and weight. The company has for example engaged in collaborative projects with award winning filmmakers, as Ben Nabors (William & the Windmill, SXSW Grand Jury Prize 2013) & Yi Seung-jun (Academy Award nominee 2020 & IDFA Best Feature Documentary 2011). Carnival Pilgrims will be company's first release.

WWW.IDEASTHETIC.COM

PRODUCTION NOTES

The idea for a film about touristic rituals formed during two decades of extensive travel and long periods of living abroad. The vast globe that had been waiting to be explored during my childhood, was getting painfully small, and the ego of an explorer had been humiliated by the realisation, that no matter how much I tried to escape it: I was in fact a tourist, even when I was not going anywhere... At some point in 2014, as I was touring festivals with my debut feature, *Chimeras*, I started extending my festival stays and begun to film tourists at the side. Festival locations were in fact partially chosen to accommodate the filming. In the beginning my interest was rather visually oriented. There was no story or narrative that to tell, just curiosity and fascination on the spectacles as such. In fact, I was not even sure if I would be making a film at all. Vague ideas about multi-channel video installation or some sort of fragmented, kaleidoscopic web-narrative, seemed like a fascinating options. From very early on, it was clear to me that I did not want to focus extensively on any protagonist, nor on any particular location. With my previous film *Chimeras*, I had spent years filming the same main characters within Chinese art world, and as enriching and illuminating as that experience had been, I was not looking forward to repeat it so soon. Instead of getting closer to the individual experience, I wanted rather to take a step back and examine collective aspects of life.

Once I started researching tourism, I was astonished how little there was written. Considering that tourism is the largest "industry" on the planet and so much of our time, money and emotional energy is spent on travelling (and dreaming about it), it is remarkably difficult to find anything analytical written for the general public. One had to dig into academic world to get even started. This led me however to a rich and fascinating world of tourism-studies and the ideas of ritual; dichotomy of sacred & profane; or symbolic order started to emerge as central concepts. Gradually an idea for a film was starting to emerge from the interviews with the academics, and the footage that I was getting. Once the more traditional film funders got involved around 2016-17, the filming process also became more focused and intensive. Footage was gathered from 13 different countries and countless locations, almost always alone. Due to my working methods that involved a lot of waiting and "just watching", it was clear that this film could not be made with a traditional film crew (or even less traditional one), within any reasonable budget limits. Larger budget was out of question, due to the uncompromising nature of films point view, which did not involve a main character, story or message that could be easily pitched for larger audiences. Also, it was important to maintain certain degree of intimacy during the filming process, in order not to turn into an attraction myself.

Just like the filming had begun gradually, similarly the editing process evolved through the years. I had experimented with the footage all along the way, and long before the shooting had finished, we had been working with editor Okku Nuutilainen. That work heavily shaped the last major filming period in 2018. By early 2019 we had sketched out the main elements for the film: Gilgamesh/Toddler-hero as an archetype, as well as the triptych-structure: Hero - Tourist - Pilgrim. For a quite long time, the film was heavily built upon historical and sociological reflection. The main challenge in edit was finding the right balance and flow in terms of how explicitly to verbalise the underlying themes and how much to rely just on the audiovisual flow. The further the editing progressed, the less words were needed... Due to other commitments, Okku was however unable to finish the film and since the audio post production was anyway going to be done in Norway, it made a lot of sense to finish the editing process there as well. Editor Anders Teigen revitalised the process and brought his fresh insight into the project, which helped to streamline the film into its current form.

CREDITS

DIRECTOR, SCRIPT & CINEMATOGRAPHY
EDITING

Mika Mattila
Okku Nuutilainen
Anders Teigen
Mika Mattila
Kristoffer Lo
Jørgen Meyer
IDEASTHETIC / Mika Mattila (Finland)
DAG HOEL FILMPRODUKSJON / Dag Hoel (Norway)
GEO TELEVISION / Arno Becker (Germany)
GEO TELEVISION / Simone Theilmann (Germany)
GEO TELEVISION / Dr. Klaus Holtmann (Germany)
YLE - Finnish Broadcasting Company / Erkko Lytinen
SES - Finnish Film Foundation / Pekka Uotila
AVEK / Outi Rousu
Norwegian Film Institute / Helle Hansen
Midtnorsk Filmsenter / KriStine Ann Skaret
Ambolt Audio

SUPPORTED BY

FEATURING

Otava Elo Kasimir Oja
Diana Maria Nicolau
Olimpia Herciu
Rania Nazmi
Yubai Zhang
Kerstin Seitzinger
Jay Bennett
Annamarie Trombetta
Misaki
Ariella Weissmann
Santa Claus
Akihiro Shimoda
Ayumi Vesaka
Tenzin Gyatso, 14th Dalai Lama
Tsering Dorjee
Carlos Ortega Barriuso

VOICES

ACADEMICS

Emeritus Professor of History, Eric J. Leed
Emeritus Professor of Anthropology, Dean MacCannell

TRAVELLERS

Olimpia Herciu
Janos Rautonen
Diana Maria Nicolau
Liu Gang
Tom Collings
Bennett Price
Rania Nazmi
Jay Bennett
Chloe Sizelove
Li Ting
Lu Shuzhai
You Mu
Bianca Valerio
Jenny Kim
Kyle Van de Vooren
Rachel Brauns
Parastoo Sadekhi
Kelsey Richmond
Helena Diaz
Antti Seppänen

Zahid Zahoor
Vince, Joel & Yanos
Carlos Ortega Barrius

ADDITIONAL VOICES

GILGAMESH

ELISABETH BISHOP: QUESTIONS OF TRAVEL

RADIO PRESENTER

THOMAS COOK

CHINESE TRAVEL GUIDE

AUDIOGUIDE

AUDIOGUIDE

EMILE DURKHEIM

Steve Chambers / The Voice Realm

Artistgigi / Fiverr

Rosko Lewis /Fiverr

Donal / The Voice Realm

Yo Zi / Fiverr

Bob Darling / Fiverr

Kylie Hinze / Fiverr

Fred Quentin / The Voice Realm

QUOTES

Epic of Gilgamesh

Elisabeth Bishop: *Questions of Travel*

Emile Durkheim: *The Elementary Forms of Religious Life*

CREW

SCORE PERFORMED BY

MUSIC PUBLISHER

SUPERVISING SOUND EDITOR

SOUND DESIGN

Kristoffer Lo

GILT – Music Publishing and Artist Services

Jørgen Meyer

Audun Kvitaland Røstad

Geir Døhlie Gjerdsjø

Are Åberg

Are Åberg

Marit Kamsvåg

Jørgen Meyer

Audun Kvitaland Røstad

Ambolt Audio AS

Trondheim Kino

Thanos Papadellis

FOLEY

RE-RECORDING MIXER

DUBBING STAGE

ADDITIONAL SOUND RECORDIST

Iikka Velin / Grade One

Mikko Savinainen / Grade One

Petri Falkenberg / Grade One

LANGUAGE CONSULTANT (AKKADIAN)

Emeritus Professor of Assyrology, Simo Parpola,

University of Helsinki

Gareth Rees

Anamaria Bulgariu - Romanian

Chen Lei - Chinese

Zeynab Tajik - Farsi

Hanna Mannila - Urdu

Aigul Mussina - Kazakh

Eric Goulard - French

Özden Arıkan - Turkish

Robins A Yoko - Japanese

Emeritus Professor of Sociology, Eric Cohen, Hebrew

University of Jerusalem

Professor of Sociology of Tourism, Soile Veijola,

University of Lapland

Emeritus Professor of History, Eric J. Leed

Emeritus Professor of Anthropology, Dean MacCannell

Lea Todorov

Ulla Simonen

Dag Hoel

Iikka Vehkalahti

Jouko Aaltonen

Antti Seppänen

ACADEMIC CONSULTANTS

SCRIPT CONSULTANT

PRODUCTION CONSULTATION

EDITING CONSULTATION

Mikko Sippola
Henna- Riikka Halonen
Milla-Kariina Oja
Thomas Slätis
Asbjørn Tiller
Audun Amundsen
Geoffrey Grandfield

KEY ART / POSTER DESIGN

LOCATION SUPPORT

FINLAND

Kirsikka Paakkinen - Junior Film Comissioner, House of Lapland
Salla Taurainen - Media visit & PR coordinator, Visit Rovaniemi
Santa Claus Village, Rovaniemi

PRODUCTION ASSISTANT

Anri Gorski

PAPUA NEW GUINEA

Johannes Teven, Mighty Sepik Tour, Wewak
Wagu village
Haus Tambaran - Palembai village, Kaganamun
Naigboi Guest House, Yuo Island

ISRAEL

The Greek Orthodox Patriarch of Jerusalem - Media Office
Armenian Patriarchate of Jerusalem
Custodia Terræ Sanctae - Franciscan Custody of Holy Land
Nathalie Van der Aa/Biblical Productions - Production Coordinator, Jerusalem
Noam Sharon/ATP Productions - Production Coordinator, Jerusalem
Ariella Weismann & Majd - Nazareth Village, Nazareth
Samuel Ben Siri, Gilgal Tours, Jordan River
Sarit Gani, Yardenit -The Baptismal Site on the Jordan River

GERMANY

Berlin Hauptbahnhof
Liquidrom
Memorial to the Murdered Jews of Europe

POLAND

Wanda Hutny, Curator, Auschwitz-Birkenau State Museum

ITALY

Mariangela Rossini, Production Coordinator / Kublai Film
Francesco Scarpa, Palazzina Grassi

PARIS

Societe D'exploitation de la Tour Eiffel - Victoria Klahr, Press Officer
Shakespeare & Co. - Adam Biles
Photocinerent

SPAIN

Stardust Night Club, Benidorm
Poble Espanol, Barcelona
Sergey Sivirivlov, Tablao de Carmen, Barcelona

UNITED STATES

Grand Canyon National Park - National Park Service, Arizona
Pueblo of Zuni, New Mexico
Monument Valley Tribal Park, Navajo Reservation

Hotel Venetian, Las Vegas, Nevada

GREECE

Monastery of the Archangel Mikael at Panormitis, Symi
Theokritos Travel - Zia Greek Night, Kos
Patrick Ta Petrina - Zarta House, Volissos, Chios

INDIA

The Office of His Holiness the Dalai Lama, Dharamshala

THAILAND

Koh Phangan Jeep Tours
Baan Tong Luan - Eco-agricultural Hill Tribes Village
Chiang Mai, Elephant sanctuary

ARCHIVE FOOTAGE

Interior N.Y Subway (1905) / Library of Congress
The Georgetown Loop (1901), Billy Bitzer/ BFI
The European Rest Cure (1904), Edwin S. Porter / Library of Congress
Colomb (1904), Vincent LORANT-HEILBRONN / La Cinémathèque de Toulouse
In the Land of the Headhunters (1914), Edward S. Curtis / Milestone Films
The Ten Commandments (1923), Cecil B. DeMille
The Head Hunters of the Seas of South (1928) / Gaumont Pathé Archives
Biarritz (1928) / Gaumont Pathé Archives
Conquest of Himalaya (1948) / Gaumont Pathé Archives
Boulevard of Kasbahs (1973) / Gaumont Pathé Archives
Karakoram (1938) / Gaumont Pathé Archives
Venice, the Queen of Adriatic (1912) / Gaumont Pathé Archives
Tableaux Vénitiens (1921) / Gaumont Pathé Archives
Daeuville-Trouville, La Plage et le Front de Mer (1912) / Gaumont Pathé Archives
Scarabee d'Or (1928) / Gaumont Pathé Archives
Liverpool Manchester Railway Opening / Huntley Archives
Cunard Cruise / Periscope Films
Wonderful World / Periscope Films
Survivors of the Ice Age (1960) / Periscope Films
The Friendly Ship / Periscope Films
Hawaiian Hospitality (1960) / Periscope Films
Around the World Cruise (1950) / Periscope Films
Laplanders (1950) / AV Geeks
Tourist Life On Board A Glamorous Cruise Liner Around All of Europe (1950) / Kinolibrary
South African Travelogue (1950) / Kinolibrary
NASA
NAFTS
Chris T
Maj-Lis Mattila
Christian Media Center, Jerusalem

STOCK FOOTAGE

eurospiders / Pond5
Retrofootage / Pond5
Pro_Studio / Pond5
Airman / Pond5
Wanderingstock / Pond5
Kingsland / Dissolve
AirPro / Dissolve
Airstock / Dissolve
AILA_IMAGES / Dissolve

RM Nunes / Dissolve
Chiangchong Luangon / Dreamstime
Pzaxe / Dreamstime
Nicola Trifunovic / Dreamstime
McLein / Adobe Stock
DPStudio / Adobe Stock
AILA_IMAGES / Adobe Stock

PAINTINGS

Landing of Columbus (1893), Albert Bierstadt
Indian Canoe (1886), Albert Bierstadt
Indian Vespers (1847), Asher Brown Durand
Wooded Lanscape with Temple (1809) / Josef Rebell
Syria by Sea (1873) / Frederic Edwin Church
Lord Byron's Dream (1807) / Sir Charles Lock Eastlake
The Golden Bough (1847) / Joseph Mallord William Turner
Die Totenisle (1880) / Arnold Böcklin
Wanderer Above the Sea of Fog (1818) / Caspar David Friedrich
April In Paris / Brent Heighton

ADDITIONAL MUSIC

1382 Wyclif Gen. II. 7 And Spiride In To The Face Of Hym An Entre Of Breth Of Lijf.

From Spellewauqrynsherde
Written by Akira Rabelais
Courtesy of Akira Rabelais

Barcarolle (The Tales of Hoffmann)

Written by Jacques Offenbach
Performed by Ackroyd Trio

Gymnopedie No.1

From Eisoptrophobia, Akira Rabelais
Written by Erik Satie
Arranged & Performed by Akira Rabelais
Courtesy of Akira Rabelais

Megaloschemos II

from Portraits of Illustrative Mania
Original song by The Men's Choir of Ion Rilski, the Miracle worker Sofia
Arranged & Performed by Fathomage / Hadži-Luka Kevešević
Courtesy of Fathomage

Aamunkoi

from Lunkula
Written and performed by Pauliina Syrjälä
Courtesy of Finnish Folk Music Institute

THANKS

Maria Arkhipova
Roger Bailey
Jens Braarvig
Josep Bayo - Radio Arenys
Gabriella Brunnenmeyer
Carla Camporese
Victoria Carelli
Donaugh Coleman
Sarah Fallon

Oskari Forsten
Richard Fubar
Maria Gaquarezis
Diana Georgieva
Aldona Glinshka
Santiago Godo Manent
Anna-Karin Grönroos
Kiko Hirakawa
Rose Horton
Gao Leyi
Anna-Maija Mattila
Sari Mattila
Gianluigi Meggiorin
Dilda Nurlan
Masahiro Oushi
Eduardo Pedroso
Jay Sarmiento
Delphine Schmit
Géraldine Sprumont
Gerald Sweeting
Margaret Sweeting
Taina Tervonen
Patrick Timmer
Jochen Tittmar
Başak Tosun
Miguel Vila - Radio Arenys
Pertti Venetjoki
Nodoka Yokokawa
Noriko Yokokawa

SPECIAL THANKS

Milla-Kariina Oja
Otava Elo Kasimir Oja
Pertti Mattila
Vappu Mattila
Janne Mattila

PROJECT DEVELOPMENT GRANTS

Kone Foundation
SRK - Finnish Cultural Foundation
TAIKE - Arts Promotion Center Finland
AVEK - The Promotion Centre for Audiovisual Culture
SES - Finnish Film Foundation

PROJECT PITCHED AT

Nordisk Forum 2017
Finnish Film Affair 2018